

ע"פ 1 ימין 2

סעודה

ש מ ו ר

מזכירות הממשלה

פ ר ו ט ו ק ו ל

ישיבת הועדה להתישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

יום א', כ"ו באלול התשמ"ג - 4.9.83

נכחו: חברי הועדה השרים: י. נאמן - יו"ר, מ. צפורי

נציגי ההסתדרות הציונית: א. אביחי, מ. דרובלס

נעדרו: חברי הועדה השרים: י. ארידור, מ. ארנס, ז. המר,
ד. לוי, מ. נסים

נציגי ההסתדרות הציונית: ר. וייץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין
י. שפירא, א. תבין

-	ח"כ ח. פורת
-	ע. אבני
-	פ. אלבק
-	מ. ארן
-	א. בוכמן
-	ז. בו יוסף
-	א. בו יעקב
-	א. בדאון
-	ז. ברקאי
-	ת. גריזים
-	ש. יהלום
-	ד. לב
-	י. מרגלית
-	א. פרחן
-	ח. צבן
-	א. צור
-	א. שבות

משרד הבריאות -
משרד המשפטים -
משרד ראש הממשלה -
משרד האוצר -
הסוכנות היהודית -
משרד התקשורת -
משרד הבטחון -
משרד הבנוי והשכון -
המנהל הכללי, משרד המדע והפתוח -
משרד החנוך והתרבות -
לשכת שר המדע והפתוח -
משרד הבנוי והשכון -
משרד המדע והפתוח -
הקרו הקיימת לישראל -
לשכת סגן שר החקלאות לענייני
התישבות -
משרד המדע והפתוח -

א. לישנסקי - מזכיר הוועדה

סדר היום: הת/66. מצפה נטופה: - יישוב קהילתי ע"פ 4

הת/67. עתניאל ע"פ 4

בפרוטוקול זה 60 דפים.

7810: 3.5.19-1
מ.י. 19-35
3.5. 35-52

- הת/68. גנים ב': - יישוב קהילתי
א'י 5.
- הת/69. גבעת לבונה
א'י 9.
- הת/70. התיישבות בערבה: - הודעת ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית בענין מצפה שיטה, מצפה סיירים ומצפה שחרות
א'י 10.
- הת/71. גבעת אהוד: - (חירבת כרכור) יישוב קהילתי ביוזמה פרטית
א'י 11.
- הת/72. גרעין "אדם": - הכשרה והטיפול בו על-ידי המוסדות המיישבים
א'י 18.
- הת/73. התיישבות בגליל על-ידי גרעיני עולים: - הצהרת כוונות להקמת: א. פי-נר (אביטן א')
ב. הר חלוץ
ג. עילוט
א'י 19.
- הת/74. ניסנית: - מחנה הכשרה לגרעינים
א'י 25.
- הת/75. צופין
א'י 26.
- הת/76. אורנית-צמרות
א'י 32.
- הת/77. פעילות שירותי כריאות הציבור ביישובים ביהודה ושומרון: - סקירה מטעם משרד הבריאות
א'י 33.
- הת/78. איזרוח מאחזים: - וועדה מכינה
א'י 52.

הת/66. מצפה בטופה: - יישוב קהילתי

השר י. באמן:

נתחיל בנושא ראשון - מצפה בטופה. זהו ישוב בגליל, שהבעיה לגביו היתה גרעין, שכבר הרבה זמן מחפש את המקום. איתרו לגרעין זה שני מקומות, אך בסופו של דבר, לא יכלו לתת לגרעין מקומות אלה. כאן ישנה היאחזות, שאליה הוא יכול להכנס. הקושי היה, שהיאחזות זו היא של הקיבוץ הדתי, שיש לו תכנית מאושרת להקים באותו איזור גוש ישובים. במידה מסוימת, היתה גם בעיה של קרקעות.

בירורים שנערכו הראו, שבכל זאת, יש קרקע, במידה שתספיק לישוב מהאופי הזה. לגבי הקיבוץ הדתי, נתנו להם מקום חליפי לקיבוץ הבא שלהם, שצריך להתיישב באותו איזור.

לאור דברים אלה, אנו מביאים את הנושא לוועדה.

מר מ. דרובלס:

אדוני היו"ר, חברי ועדה נכבדים - מצפה בטופה

היום זו היאחזות בח"ל.

המחלקה להתישבות, לפי בקשת גרעין של אנשים מצולינים, שהביעו את רצונם להתיישב במצפה בטופה, מסכימה שגרעין, השליך ל"אמנה", יתיישב בהיאחזות הבח"ל של מצפה בטופה. אנחנו נעביר לרשות האנשים את ההיאחזות, נשפר את התנאים במקום בצורה כזו, שמשפחות תוכלנה להתקיים. הם יתחילו לתפקד במקום, עד שישכמו עם משרד הבינוי את בנית הקבע.

לגבי הקיבוץ הדתי, שהנקודה הזו היתה צריכה להיות מיועדת עבור הקיבוץ השלישי שלהם באיזור - מאחר שיש כמה בעיות, שאנו

צריכים לברר, בנושא של אדמות הנציב - סוכס, שהקיבוץ הדתי מסכים לוותר, לעת עתה, על היאחזות הנח"ל והיה והקיבוץ הדתי יודיע למחלקה להתישבות, שיש לו גרעין נח"ל, שמוכן לאזרח את הנקודה, המחלקה להתישבות מתחייבת כלפי הקיבוץ הדתי, ששנה לפני שגרעין זה יעלה, אנחנו נבנה את המוקד, שהוא יהיה חלק של קיבוץ הקבע. לסיכום זה הסכימו הן האנשים שצריכים להתישב במקום, הן הקיבוץ הדתי והן גורמים אחרים.

אנו מבקשים את אישור הועדה לאזרח את מצפה בטופה

עבור גרעין זה.

מר יהלום:

מאחר ומתי הזכיר, שמדובר בגרעין השייך ל"אמנה", אני רוצה להעיר, שיש תביעות לגבי נקודה זו גם לאיגוד המושבים של הפועל המזרחי, כשאחת הסיבות לכך היא, שהגרעין היה קשור אתו בהתחלה.

לכן, הייתי מציע, שועדת השרים להתישבות לא תיכנס לנושא של לאיזו תנועה זה שייך. הועדה תאשר את הנקודה כנקודת התישבות ותטיל על הסוכנות, כגורם מיישב, להחליט לפי הנסיבות, מי תהיה התנועה, אשר תיישב את הנקודה הזאת.

מר מ. דרובלס:

ברצון הייתי מקבל בקשה זו, אך בדרך כלל, המחלקה להתישבות, כשהיא מציעה לאיש נקודה, היא מציעה לאיש את הנקודה עבור בני אדם, עם מי שהם קשורים. אנו מציעים לאזרח נקודה זו, עם בני אדם אלה ועם הגרעין, שאנו מכירים אותו.

מר יהלום:

אין ויכוח על הגרעין.

מר מ. דרובלס:

אני לא יכול להכריח אנשים להתייצב לתנועה זו או אחרת. כשבילי, כל התנועות הן טובות ומצוינות. אנחנו בדקנו את הגרעין, בדקנו את החומר האנושי ואנחנו מציעים לאזרח את הנקודה על סמך אותו הגרעין, שאנחנו מכירים אותו. אם ירצו להתייצב עם כל תנועה שהיא, זה ענינם.

לכן, אני אומר, שאנו מציעים לאזרח את הנקודה עבור גרעין זה, שהוא מסוגף לתנועת "אמנה", לפי בקשתם. האנשים ירצו להחליף את התנועה, זה ענינם הם.

מר יהלום:

אני ביקשתי להשאיר את ההחלטה בידיכם ולא לדון

בזה היום.

מר מ. דרובלס:

אז החלטתי לתת את הנקודה לגרעין זה, אשר הסתגף

לתנועת "אמנה".

השר מ. ציפורי:

לדעתי, כאן לא המקום שיתווכחו עם הסוכנות. הסוכנות הביאה הצעה, יש ויכוחים, שיערערו שם. כאן אנו צריכים לאשר זאת.

מר י. מרגלית:

כמובן, אנו מברכים על כל ישוב חדש בגליל. יחד עם זאת, אני רואה צורך לציין, שבטופה לא נכללת בתכניות העבודה העכשוויות שלנו.

לכן, כאשר המחלקה להתישבות נוטלת את הישוב תחת חסותה ומתכוונת להשקיע במקום, על מנת ליצור אפשרות של תנאי חיים למשפחות האזרחיות, להערכתו, התהליך עד שהמערכת שלנו תיכנס, כפי שהיא נכנסת, בעדיפות ראשונה, לגליל, הוא בסדר גודל של כשנה, אם לא יהיו קשיים מיוחדים.

אבי מציע, שהמחלקה להתישבות תיקח זאת בחשבון.

השר י. נאמן:

אנו מאשרים את הקמת הישוב במקום של ההיאחזות הקיימת, לגרעין שראש המחלקה להתישבות ציין אותו. מבחינת התנועה, כל גרעין ראשי וחופשי לעשות מה שהוא רוצה. כרגע אנו מדברים על גרעין זה.

כמו כן, רשמנו לפנינו את ההתניות, שראש המחלקה להתישבות הזכיר אותן, לגבי הבטחות מסוימות לקיבוץ הדתי.

מר מ. דרובלס:

הגרעין נקרא "הר חלוץ". אני מבקש, שהועדה תרשום לפנייה, שהיא מאשרת את הנקודה עבור גרעין "הר חלוץ".

הת/67. עתניאל

השר י. נאמן:

נושא שני - עתניאל. עתניאל אושרה לפני כמה זמן. אח"כ היו ערעורים לגבי הקרקעות ואני מבקש את גב' אלבק לומר מה התרחש בינתיים.

גב' פ. אלבק:

בינתיים, הגענו לזה, שסוף סוף עברו בצורה מסודרת את ההליכים להכרזות והסתיים המועד לעררים. עם כל העררים הנוספים שהוגשו והמפות שהוגשו, ניתן להגיע למסקנה, שהחלק המזרחי מתוך האיזור כפי שהוכרז, אין עליו ערר.

נוסף לזה, רכשנו בינתיים עוד שטח, בהמשך מזרחה, שהוא החלק הכי יפה של האיזור, פיסגת ההר. לאור זה, ניתן לבנות גם על החלק הכי יפה, פיסגת ההר וגם על ההמשך ממנו, שזהו כחצי מהשטח, שהוכרז בזמנו אדמת מדינה ובמצא בתוך צו התפיסה. לכן, היום אפשר לבטל את הסייג שהיה.

השר י. נאמן:

רשמנו זאת לפנינו ואנו מבטלים את העיכוב, שכתבנו באחד הפרוטוקולים הקודמים.

גב' פ. אלבק:

משאירים את העיכוב, רק לגבי החצי המערבי.

השר מ. ציפורי:

בקיצור, מאפשרים להתחיל בעבודות.

הת/68. גנים ב': - ישוב קהילתי

השר י. נאמן:

גנים ב' - אני רוצה להזכיר לכם, שבישיבה הקודמת, היתה איזו אי-הבנה. חזרנו ובדקנו ואני מכין, שהענין כיום בסדר. אבקש ממתל להציג את הנושא.

מר מ. דרובלס:

דיברנו על כך בישיבה הקודמת ורק מסיבות טכניות החלטנו, שנביא זאת לישיבה הקרובה.

מוצע לאזרח את מאחז הנח"ל, גנים ב', בנקודת ציון 1795-2065, בסמוך לגנים, בצפון השומרון. הישוב יהיה ישוב קהילתי. תכנון סופי של האוכלוסיה הוא עד 300 משפחות. בשלב ראשון, הישוב מתוכנן לעד 60 משפחות. המשפחות תיכנסנה למאחז הנח"ל, ישופרו התנאים ויוסיפו מספר מבנים זמניים, כך שהישוב יוכל להתחיל לתפקד תפקוד נורמלי. התעסוקה תהיה תעשיה ושירותים, הישוב ישתייך למועצה האיזורית שומרון ויקבל, במסגרת זו, את כל שירותי החינוך ושאר השירותים הציבוריים והמוניציפליים.

אנחנו דנו כבר פעמיים בנקודה זו וגם במסגרת הדיווח של שר הבינוי, בקודה זו בכללת במסגרת אותם הישובים האלה.

קיים גרעין, אשר רוצה לאזרח בקודה זו. ישוב זה יסגור את הגוש באיזור צפון השומרון. ישוב זה יחזק את גוש ההתישבות. היות וישנו גרעין, אשר מוכן לעלות לשם, אני מציע לאשר אזרח בקודה זו. כל הדברים נעשו כתיאום עם כל הגורמים.

מר א. בראון:

(מראה על המפה) - המקום הוא בצבע ירוק, ממזרח

לעיר ג'נין.

מר מ. דרובלס:

כפי שאתם רואים, הנקודות הורדות סוגרות את

האיזור, שהיה ריק מאדם.

מר י. מרגלית:

אני רוצה להעיר, בהמשך לישיבה הקודמת, שבה היתה אי-בהירות לגבי גנים ב' - גנים ב' נמצאת ברשימה הכוללת. היא לא בכללה לביצוע בשנת 1983, כי סימנו לעצמנו בדיווח אילו ישובים אנו מקימים בשנת 1983. אנחנו ציינו, שגנים תיכנס לביצוע, אם אחד הישובים האחרים יפול מטעמי ביצוע.

אני חייב לציין, שלפי הדיווח היום וההשלמה של גב' אלבק, לא נופל שום ישוב. ז"א, שהביצוע של הקמת גנים ב' יתחיל בפועל, מבחינה תקציבית שלנו, לא בשנה תקציבית זו.

אם ניתן ליצור תנאים, שהגרעין יחיה במאחז הצבאי, עד שאנו ניכנס לשם, אני רק מבקש לדווח, למען הפרוטוקול, שלמיטב הערכתי, התנאים במצב הנוכחי הם קשים לחיי משפחות. אז אני מעריך, שהלחצים על משרד הבינוי יתחילו מיד. אני רוצה להודיע כאן, שלא נוכל להיענות לתביעות.

מר א. בראון:

איך אתה יודע מה יהיה?

מר י. מרגלית:

אם בהסכם הקואליציוני החדש יוסיפו למשרד הבינוי עוד תקציב, אז אולי נוכל לעמוד בזה.

גב' פ. אלבק:

היה מקום אחד, שאושר ע"י ועדת שרים לענייני בטחון, אך עדיין "תקוע" בבג"צ ולכן, אי אפשר לעבוד בו - זה מעלה לבונה. כך שאם קיימת שאלה של ישוב, שהתקציב שלו לא נוצל, הרי זה מעלה לבונה.

מר י. מרגלית:

גם מעלה לכונה לא ברשימה.

מר מ. דרובלס:

שמענו את הודעת משרד הבינוי וכך אמנם דיברנו,

במסגרת התקציב המאושר.

אני מציע, שועדה מכובדת זו תאשר את איזרוח

הנקודה. כל הגורמים יקחו בחשבון את הדברים האלה. והיה ונוכל להתגבר על הבעיה, בלך לזה; אם לא, אז תהיה החלטה ואז יהיה יותר קל להתקדם. בכל אופן, דברי משרד הבינוי נרשמו ואני מקווה, שנתגבר משני הכיוונים.

השר מ. ציפורי:

כאשר אנו מקבלים החלטה על הקמת ישוב או אזרוח,

אנו לא מקבלים החלטה האומרת, שמשרד הבינוי חייב להתחיל לבנות מיד. אז יותר כדאי, שתהיינה לנו החלטות מאושרות, אפילו של 10 ישובים, ונשאר פתוח עם משרד הבינוי בנושא של העיתוי.

השר י. נאמן:

מה שאתה אומר הוא, שיהיה "כנק החלטות".

מר י. מרגלית:

שר הבינוי סבור, שיש בהחלט הצדקה ליצור רזרבה,

אך רזרבה סבירה ולא שנחזור לשיטה הקודמת, על פיה היתה רשימה והמשרד היווה כתובת, מבלי שיש לו סיכוי-מה להיענות לתביעות.

לכן, כאשר אין צפי של תחזית סבירה של תקופה קצרה לטפל ביישוב, המשרד מתנגד לקבל החלטות לגביו. זו דעת השר.

השר מ. ציפורי:

לדעתי, אם אנו אומרים, שהמשימה תוטל על משרד הבינוי, בשנה הבאה ובהתאם לתכנון, זה בסדר.

השר י. באמן:

אני מציע שנסכם: מאשרים את היישוב. אנו רושמים לפנינו, שהוא לא יכול להכלל בתכנית 1983 של משרד הבינוי, באם לא ייווצרו תנאים אחרים.

הת/69. גבעת לבונה

השר י. באמן:

אנו עוברים לנושא של גבעת לבונה. גבעת לבונה נמצאת לא רחוק משילה. אני מבין, שיכולה להיות שם כעיה של קרקעות. נשמע את ההצגה ואת הכעיה.

גב' פ. אלבק:

הייתי מעדיפה, שנושא זה לא יהיה על סדר היום, כי הוא אינו בשל מבחינה משפטית. חלק לא הוכרז וחלק בערר - [REDACTED] לכן, מוטב לא לדון בכך היום. [REDACTED]

השר י. באמן:

האם נוכל לקבל החלטה מותנית?

גב' פ. אלבק:

לא. השטח שדובר עליו הוא באדמות 3 כפרים. חלק קטן זה כפר אחד, ששם עדיין לא הכריזו בכלל. החלק של שני הכפרים האחרים הוא, בערך, חצי-חצי. בשניהם, המועד להגשת עררים טרם נסתיים. אך מכפר אחד כבר יש ערר על הכל. לגבי הכפר השני, עדיין לא עבר המועד ולכן, איננו יודעים מה יהיה. יחד עם זאת, אנו יודעים מראש, שבחזות הדעת שלי כבר כתבתי, ששם אי אפשר לדעת מה אדמת מדינה [redacted] אז המצב הוא פרובלמטי מאד וכודאי שלא ניתן להחליט שום דבר, לפני שלפחות עברנו להגשת עררים ובדקנו עם המפות, האם יש שטח, שאין עליו ערר.

השר י. באמן:

אם כך, נדחה זאת לשיבה הבא.

הת/70. התישבות בערבה: - הודעת ראש המחלקה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית בענין מצפה שיטה, מצפה סיירים ומצפה שחרות

מר מ. דרובלס:

אבי רוצה למסור הודעה. בשיבה הקודמת דיברנו על מצפים בערבה. אבי שמח להודיע, שסיכמנו עם צה"ל על שני מצפים: מעלה שחרות ושיטים. המקומות של שני מצפים אלה סוכמו על דעת כל הגורמים והמחלקה להתישבות מתכוונת לגשת להקמתם. לגבי הנקודה השלישית, סיירים, אנו עומדים לקראת סיכום עם צה"ל, אבי מקוה, כימים הקרובים.

אבי מבקש אישור הועדה, כאשר נקבל את הסכמת

הצה"ל, גם לגבי הנקודה השלישית.

השר י. באמן:

זה בסדר.

הת/71. גבעת אהוד: - (חירבת כרכור) לישוב קהילתי ביוזמה פרטית

השר י. נאמן:

גם לי יש כמה הודעות. ראשית, שר התקשורת רוצה

להעלות את נושא גבעת אהוד.

השר מ. ציפורי:

יעלה זאת עוזרו של סגן השר, מיכאל דקל.

מר א. צור:

גבעת אהוד נמצאת במקום, אשר נקרא חירבת כרכור.

השטח הוא כ-1,200 דונם, הישוב מתוכנן לישוב קהילתי. החברה המקימה היא חברת "בר-טורא".

השר י. נאמן:

נאמר לי, שהם לא מבקשים שום סיוע. בענין זה,

אני מליצג חזק את משרד הבינוי, שלא יבואו אליו, אחר כך, בתביעות ודרישות.

מר א. צור:

לא צריך לבוא בדרישות, כי יש כבר את כל

האישורים ממשרד הבינוי וכל התכניות מאושרות. יש כבר תשתית לראש השטח. הם התחילו כבר בתשתית פנימית ובשלב זה, הם אינם מבקשים דבר.

הם מבקשים לאשר את הישוב. הם אינם מבקשים כל

סיוע.

השר י. נאמן:

ההצעה כאן היא לאשר את הישוב ולרשום, שאין כל

תביעות ממשרד הבינוי.

מר י. מרגלית:

אני רואה חובה להתייחס להצעה. עם תחילת

היוזמות להתישבות בשומרון - אינני זוכר אם זה ב-78 או ב-79 - הופיעה במשרדנו קבוצה, שהעלתה משאלה ללכת להתיישב באיזור זה.

השר י. נאמן:

זה באיזה צד של "הקו הירוק"?

מר י. מרגלית:

חלק שטח הפקר. מאחר וזה אינו בשטח בעל עדיפות,

מבחינת התפיסות ההתישבויות של משרד הבינוי, אך מתוך כוונה, באותו מועד, לעודד הליכה לכיוון השומרון, הוצאנו להם מכתב כוונות, בשנת 80. צר לי לציין, שמאז לא שמענו עליהם דבר.

אני רואה לנכון לציין, שהחל מאותה תקופה עד

היום - בכל אופן, עברה תקופה של 3 שנים - חלה איזו שהיא התפתחות בשטח כולו ואנו חייבים לראות מהי המשמעות של ישוב אחד, ביחס לפריסה של כלל הישובים במקום, בלי קשר אם משרד הבינוי משתתף או לא, מהי רמת הסיוע ואם יבתן בכלל סיוע או לא.

צר לי לציין, שהמרחק בין השיחה שהיתה לי,

בזמנו, עם חברים והוצאת מכתב הכוונות לבין מה שמוצג כאן היום, הוא רב. מה עוד, שסיכמנו בועדה זו, שכל יוזמה להקמת ישוב חדש, תובא לדיון משותף בין

המשרדים העוסקים בתחום ההתישבות, על מנת להגיע להסכמה. פעולה כזו לא נעשתה ומוגשת היום הצעה לוועדת השרים לאשר את הישוב.

לכן, אני סבור, שמן הראוי לראות את התכנון, לבחון מה קיים ולראות באיזו מידה זה משתלב או סותר פעילויות אחרות, שנעשות בשטח. מן הראוי, שהענין יבדק.

מר א. צור:

החבורה הזו עובדת מזה כשנה וחצי בשטח ולא ניגשה למשרד הבינוי לבקש איזו שהיא עזרה. לא מדויק מה שאמר ידידי, יוסי מרגלית. אני יכול לחלק את המכתב. הם לא ביצלו את מה שכתוב במכתב. בדיוק 8 חודשים לאחר שניתן המכתב, הם התחילו לעבוד בשטח ולא ביקשו כל סיוע. לאחר שהתכניות אושרו, הם מבקשים לאשר את הישוב.

השר מ. ציפורי:

בזמנו, אנו התקנו תקנות ביהודה ושומרון, שנתנו סמכויות למועצות האיזוריות והוקמו ועדות בניה, המשותפות לכל המוסדות הממלכתיים. לוועדות אלה, העובדות בשיתוף עם המינהל האזרחי, יש סטטוס לאשר תכניות מתאר של ישוב.

לחבורה זו יש תכנית מאושרת ע"י המוסדות

הבלעדיים המוסמכים לכך.

מר מ. דרובלס:

איך זה בלי אישור של המוסד הממלכתי?

השר מ. ציפורי:

מגישים תכנית מתאר.

מר ז. ברקאי:

ישנה תזכורת פנימית של משרד הפנים, שבה נאמר, שלא לדון בוועדות תכנון ללא החלטת ממשלה, או הפורום המשותף לממשלה.

השר מ. ציפורי:

אך דה-פקטו, יש להם תכנית מאושרת. זה אושר

לפני שנים.

מר א. בראון:

זה אושר מזמן.

השר מ. ציפורי:

גוף זה מוריד כל תביעה. הוא רק רוצה אישור פורמלי. מעבר לזה, כל הפרצלציה, הדרכים והצנרת - הכל סגור שם. כרגע עובדים שם.

מר ז. ברקאי:

לפני כמה שעות טילפנו אלי, בקשר להעלאת נושא זה על סדר היום ואני הפנית שיחה זו ללשכת השר. לפני שיצאתי הנה, ביררתי עם לשכת השר ובתברר לי, שהנושא לא נדון אצלנו, מעבר לאותו דיון שקויים בשנת 80.

לכן, אני מבקש לדחות את הדיון, לפחות לישיבה הבאה, לא לצורך שלילה, אך לצורך בדיקה.

מר בוכמן:

אומרים כאן, שנעשות עבודות בשטח, לפני שיש אישור הועדה. אם אפשר לבנות ישוב בלי אישור הועדה, אז לשם מה יש צורך בועדה?

אני רוצה לחזק את התביעה של משרד הבינוי. לא יתכן, שיוקמו ישובים, בלי תיאום מראש עם משרד הבינוי, שהוא הגוף הבונה.

ההתחייבות, שלא יבקשו שום דבר מהמוסדות, אין לה כל ערך. האנשים שם לא יבנו את בית הספר ולא יממנו את ההסעה לתלמידים.

מר א. צור:

צריך להפריד בין כמה דברים. מדובר על תשתית.

מר בוכמן:

אז אני מצטרף לבקשה, שהענין יועבר לבירור במשרד

הבינוי.

מר מ. דרובלס:

כנראה שכאן חלה איזו שהיא אי-הכנה. עד כמה שזכור לי, לפני כשלוש שנים, באופן כללי, דיברנו על הקמת ישוב פרטי באיזור זה. יתכן, שועדה זו לא ציינה במפורש את נקודת הציון, אך באופן כללי, אישרנו את הכוונה להקים את הישוב.

כיום אנו עומדים בפני עובדה, שיוזמה פרטית, על חשבונה, רוצה להקים את הישוב. לכן, היות וההחלטה קלימת ובהתחשב בעובדה, שהחורף מתקרב ובאיזור זה כחורף לא כל כך קל לעבוד, במקרה מיוחד ויוצא דופן זה, אני מציע, שהועדה תציין שני דברים: ראשית, לא יתכן שכל גוף ממלכתי או ממלכתי

למחצה, יטפל בדברים, מבלי שיהיה אישור רשמי של ועדה זו. שנית, במקרה זה, היות והיה אישור בשנת 80, אנו מאשרים ישוב זה בדיעבד.

אני מציע גם לציין את העובדה, שגרעין זה אינו מבקש דבר. כי אם היה מבקש משאבים מסוימים של אחד ממשרדי הממשלה, בהחלט הייתי מסכים לחכות לבדיקה. אנו צריכים לברך את היוזמה הפרטית, שמוכנה להשקיע מכספה ולבנות את ארץ-ישראל, במקומות שהם חיוניים.

מר א. בראון:

כבר מתחילים לדבר, שכאילו בונים כלי אישורים. לפני ארבע שנים הוחלט על מקום זה. הייתי בשטח זה, עוד כשציפורי היה סגן שר הבטחון. קבוצה זו באה אלינו, יצאו לשטח ובדקנו. הדבר נמשך המון זמן. סוף סוף, לפני כשלוש-רבעי שנה, הם עלו על השטח. להיפך, לחצנו עליהם שיעלו על השטח. הרי אישרנו זאת מזמן. זה המקום הפרטי הראשון מכולם. היום יוצא כאילו שאנשים עלו למקום על דעת עצמם. אני, בכלל, לא מבין למה העלו זאת.

השר י. נאמן:

אם יש כבר החלטה לגבי ישוב זה, אז לא צריך לדון

בכך יותר.

מר י. מרגלית:

כולנו מכירים את ההיסטוריה של נושא זה. יחד עם זאת, ועדת השרים להתישבות אישרה במקום זה מספר יוזמות נוספות - אם אתם זוכרים את מתתיהו ג' ועוד.

אני סבור, שכאשר נושא זה יבדק, עמדת משרדנו תהיה לקחת בחשבון את העובדה של ראשוניות וכו'.

הייתי מבקש מהועדה, לאפשר לנו לבדוק, עד כמה

העניין הופך אצלנו סדרי בראשית ונביא זאת לדיון מחודש, בישיבה הבאה.

השר י. נאמן:

לאור כל ההיסטוריה של ישוב זה, בעקרון אנו

מאשרים אותו. אך אני מאד בעד סדר. אנו החלטנו בועדה זו, אם כי זו עדיין

החלטה זמנית - כי היה ערעור על החלטה זו - שלמשרד הבינוי יש ועדה עבור דברים

כאלה. לכן, בפועל, נבקש ממשרד הבינוי, שיבדוק בועדה אצלו את הנושא הזה. אם

הוא יערער, נשמע את הערעור. אם מבחינתו זה בסדר, בזה גמרנו את העניין.

מר מ. דרובלס:

זה מאושר, אך ניתנת אופציה למשרד הבינוי לערער.

השר י. נאמן:

יוסי, אני מבקש, שעד לישיבה הבאה, תגידו לנו אם

זה בסדר.

הת/72. גרעין "אדם" : - הכשרה והטיפול בו על-ידי המוסדות המיישבים

השר י. נאמן:

יש לי עוד כמה הודעות קצרות. ישנו גרעין

"אדם", שעשה מעשה פראי, שנאחז באדמה של מעלה אדומים, מכלי לרצות להיות בתוך

מעלה אדומים. גרעין זה אמר כמה דברים לא סבירים ולא נאים לגבי מעלה אדומים.

בנושא זה טיפלו גורמים שונים.

אני רוצה להודיע עכשו, שהגרעין ירד מהמקום.

הוא גם נסוג מהאמירות, שהוא אמר בשעתו, שהוזכרו ע"י שר הבינוי. הגרעין נקלט

לתקופת מעבר כהכשרה ביישוב מאושר כפר אדומים, עד שהמוסדות המיישבים: ההסתדרות הציונית, משרד הבינוי וועדה זו, יחליטו מה לעשות אתו.

מסרתי על כך גם לסגן רה"מ ושר הבינוי וביקשתי ממנו, שיקבל את אנשי הגרעין לשיחה, כדי לסיים פרשה מכאיבה זו.

רשמנו לפנינו את המצב החדש, אשר נוצר לגבי גרעין זה והוא נכנס לתור הגרעינים, שצריך לטפל בהם באופן סדיר.

מר ח. פורת:

אני חושב, שהעובדה שהגרעין קיבל על עצמו את דין המוסדות הממלכתיים, היא חשובה. דוקא לאור זה ולאור האופי המיוחד של הדברים, מן הראוי היה, שהועדה תטיל על משרד הבינוי ועל החטיבה להתישבות, לבחון את האפשרות לאתר מקום קבע עבור הגרעין.

מר י. מרגלית:

אני סבור, שההתישבות צריכה להיות מבוססת, לא על הגרעינים, אלא על ההתישבות. גרעינים תמיד נמצא. אם יש גרעין, שיש לו בעיה, יש לי כבר להצביע על מקום ישוב, שיוכל להכנס אליו.

השר י. באמן:

אין שום סתירה בדברים. על כל פנים, הם ירדו

מהמקום, שבו ישבו.

מר י. מרגלית:

לשר הבינוי היה ענין, שלא תיווצר עובדה על ידם.

אם הגרעין ירד, זה בסדר.

(המשך הדברים רשמה מ.י.)

(עד כאן ז.ת. - מכאן מיתקה)

אין שום סתירה בין הדברים. אפשר להציע להם וכו'

ולהתקדם עם העניין הזה. על כל פנים, רשמנו לפנינו את הדברים.

הת/73. התישבות בגליל על-ידי גרעיני עולים: - הצהרת כוונות להקמת: א) פל-בר

(אביטן א') (ב) הר חלוץ (ג) עילוט

מ. דרובלס:

לידיעת הועדה: היות ומדובר על גרעיני-עולים, לא

אבקש לקבל היום את ההחלטה, אלא שהועדה תרשום לפניה, שבישיבה הקרובה בדון על

שלושה ישובים בגליל, מהם שניים צריכים להיות מאוישים על-ידי גרעיני-עולים

ואחד - על-ידי ישראלים.

הגרעינים הם אלה:

הר-חלוץ. נמצא מצפון לכרמיאל, בחלקו המזרחי של

הר-חלוץ. מקום, שכיום הינו פרוץ ויש צורך לתקוע שם יתד. קיים בארה"ב גרעין,

הנמצא עתה בהתארגנות וראיתי את אנשיו, בביקורי שם. הם נמצאים בתהליך של

התארגנות. היו בסיוור בארץ ומצאה-חן בעיניהם הנקודה הזאת, שהיא מקום נעים מאד.

לפי התכניות שלנו - חשוב ורצוי להקים שם ישוב.

היות ולא סיכמנו עדיין עם משרד הבינוי והשיכון

על מקום-קבע לנקודה זו, אני מביא רק לידיעת הועדה, שהמחלקה להתישבות חושבת

להקים את הישוב הזה. לקראת הישיבה הבאה, אני מקווה שנסכם עם משרד הבינוי

והשיכון בנושא הנקודות הללו.

הישוב השני - פי-גר. נמצא מזרחה לרכסים, סמוך לכפר רכסין. ישוב זה לא אושר. אנו נבקש להביאו לאישור. הכוונה שיאכלסו אותו עולי אנגליה ודרום-אמריקה. כמו-כן, בשלב במקום זה ישראלים, מקרית-טבעון.

אם כן, זה מקום שיועד לגרעין מאוגליה ודרום-אפריקה, גרעין של כ-200 משפחות מדרום-אמריקה וכ-200 משפחות מקרית-טבעון, לבני-טבעון. כל אלה ישתלבו יחד ויקימו את הישוב.

הישוב השלישי, שרוצים אנו להביא לאישור בישיבה הבאה - עילוט. המקום הזה נמצא בין הישוב הערבי עילוט לכפר זרזיר. גם באזור הזה ישנה חשיבות להקים ישוב.

שלושת הישובים שרוצים אנו להקים, מדובר על כך, ששניים מהם יהיו ישובים קהילתיים. פי-גר יהיה ישוב קהילתי רב-שכונתי.

אבקש מהועדה לרשום לפניה את כוונות המחלקה להתישבות, לשלב עולים וישראלים ביישוב הגליל. לישיבה הקרובה נסכם את הדברים עם כל המוסדות, כדי שנוכל להביא זאת לאישור.

היו"ר השר י. באמן:

לפני שאני בותן את רשות הדיבור - יש לי בקשה, שלקראת הישיבה הבאה, יהיו הדברים מתואמים וידעו על-כך כל הגורמים המתאימים.

מ. דרובלס:

כבר עתה אני מחייב את עצמי לתאם את הדברים,

לקראת הישיבה הבאה.

ז. ברקאי:

בקשר לפי-נר, אנחנו בודקים את האפשרות, בצורה די רצינית, יחד עם מינהל מקרקעי-ישראל ויחד עם האוצר, לנסות לבנות את המקום לפי המודל של שכונת "כנה-ביתך" והכוונה לשכונה עירונית, שתהיה הרבה יותר גדולה מאשר ישוב קהילתי.

אני חושב, שיש לזה סיכוי רב, בגלל המיקום ולכן, לפני התיאום צריך לראות את הדברים כך. זה מקום, שיש בו פוטנציאל גבוה מאד לאכלוס רב ולכן, צריך לדאוג, שלא יתוכנן לאיכלוס שתופס הרבה מאד שטח, יחסית לאוכלוסיה קטנה. הכוונה שלא יהיה זה ישוב קהילתי, שמטבעו הוא ישוב סגור יותר, לעומת שכונה עירונית, שהיא פתוחה. אנחנו בהחלט חושבים, שיש שם פוטנציאל למשוך הרבה אנשים, אינני יודע אם אלפים, אבל ודאי שיותר ממאות ואם לא כיום אחד - אזי תוך כדי הפיתוח.

אני רוצה להוסיף, שלבוא זה ישנו תקציב, כלומר: יש תקציב לפעולות מסוגים אלה, אם כי קיימת שם בעיה תכנונית, שלא תיפתר ביום אחד.

היו"ר השר י. נאמן:

אני מציע, שאת הדיון הזה בקיים, עניינית, כאשר

יובא העניין בפנינו.

השר מ. ציפורי:

אנו עושים טעות בסיסית, בכל הישובים הללו, כאשר בונים אותם בצפיפות מירבית. בכל מקום, שעומדים להתישב בו, חייבים לתת לכל מתישב ומבחינתי, אפילו שני דונם אדמה ולדרוש מהאנשים יתר השתתפות בתשתית.

מה שעשו באריאל, זו שערוריה איכותית. הבעיה

שלנו היא להתפרס - גם בגליל, גם בגב וגם ביהודה ושומרון, על מכסימום שטח. רק לאחר מכן, מבחינתי, שימכרו חצאי-דוגמים וירוויחו כסף. אנחנו צריכים לפרוס את הישוב, מראש, על שטח מירבי ולא מינימלי.

אורי בר-און:

על העניין הזה חייבים לקיים דיון.

היו"ר השר י. נאמן:

יש לי הערה בענין זה. אני רוצה למסור שבישיבת ועדת השרים להתישבות, מלפני כשנה, העלה שר התקשורת את הנושא. אני הפעלתי ועדות, שעבדו על הבעיה הזאת. עכשיו יש הצעות מוכנות, אחר דיונים מכינים על הנושא ובקרוב נביא הצעות, בענין גודל המגרשים. לאחר כל התיאום שנעשה בענין זה, הדבר יהיה מתואם היטב וזה יובא הנה להכרעה. לכן, זה יענה על הענין.

פליאה אלבק:

אני רוצה רק להזכיר, שלגבי הרבה ישובים בגליל, לפני שנים רבות היה סיכום, שכל עוד זה בהליכי הסדר-קרקעות, שיבדקו כל איתור עם פרקליטות מחוז-חיפה, לפני שעומדים לעלות על הקרקע.

אם בודקים זאת אתם - אני פטורה מבדיקה.

היו"ר השר י. נאמן:

מתי, רשמת זאת לפניך?

מ. דרובלס:

כן.

י. מרגלית:

הערה לסדר: אם קיים הסדר, שעל-פיו מתאמים את הנושאים, לפני שמביאים אותם לועדת השרים, איני מבין מדוע דרושה ההודעה. ההודעה עלולה לגרור, בעקבותיה, התנגדות או הערה כזאת, או אחרת. לכן, אינני יודע אם צריך את הדבר לפרוטוקול, מבחינת הודעת ראש-המחלקה.

היו"ר השר י. נאמן:

זו הודעה לא מחייבת, אבל זו הודעה על

הצהרת-כוונות.

י. מרגלית:

יש לנו עמדות שונות לגבי צורת הקמת הישובים

ואופיים, בהתאם למיקומם.

היו"ר השר י. נאמן:

טוב לתת התרעה.

מ. דרובלס:

אדוני היו"ר, אומר מדוע כן צריך למסור הודעה.

כאשר מדובר על גרעינים ישראלים, לא יקרה דבר אם חודשיים מאוחר יותר יתקיים הדיון. אבל כאן מדברים אנו בקשר לגיוס וארגון שני גרעיני-עולים משלוש ארצות ואולי יותר מזה, כי בדרום-אמריקה מדובר על כמה ארצות וכן - אנגליה ודרום-אפריקה. הישיבה שתתקיים בעוד חודש או חודש-וחצי, תהיה ישיבה חשובה מאד. אבל היות והתחלנו בתהליך ואני רוצה להיות כאן אמין, כי אנחנו מארגנים כאן גרעין, והיה ויוחלט מחר שישוברים אלה יהיו שם, אין ספק שנאשר אותם. אבל אנחנו

נדון על הצורה.

לכן, אני רוצה להיות עדין. היות ואנו מטפלים בגיוס גרעינים אלה, בשם ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית, אני מודיע לוועדה נכבדה זו, שהיא תהיה שותפה בהבאת עולים ושתדע מה עושים אנו. ואז, האחריות תהיה גם שלך, ולא רק שלי.

היו"ר השר י. באמן:

בהתרעות כאלה, שאינן מחייבות, יכולה להיות רק

תועלת.

לא כדאי לעסוק בעניין זה עתה, כאשר בסך הכל זו התרעה. כאשר יהיה הדיון - נדון לגופו של עניין. אם יש לכם מה לומר על העניין - טוב שקבלתם על-כך התרעה.

י. מרגלית:

אני מתרעם על עצם העובדה, שראש המחלקה להתישבות, המכיר את עמדות המשרד בנושא זה, מעלה זאת. ההתנגדות שלנו לארגון גרעין של עולים, או לא-עולים, בפי-נר, איננה התנגדות עקרונית להבאת עולים. זו התנגדות עניינית.

כאשר רמת הסיוע וכמות הסיוע ניתנים בהתאם למיקומו של הישוב. משמעות הדבר, שאם נביח שנבטיח לגרעין העולים את המיקום בסביבות טבעון ותהיה להם זכות-ראשונים - מבחינת השקעות, המשאבים הכספיים שיצטרכו להביא - יתכן שלא יוכלו לעמוד בזה ולהקים את הישוב. לכן, זו השגיאה שבדבר.

היו"ר השר י. באמן:

אני מסכם: שמענו את ההתרעה. אגב, יש יתרון להתרעה, בזה ששמעתי לא-רק את ההתרעה, אלא גם את התשובה שלך. לכן, אני יודע שיש בעיה ובדאג, שלקראת הישיבה הבאה נעשה את החיאות הזה ובבדוק זאת.

הת/74. ביסנית: - מחנה הכשרה לגרעינים

אני מבין, שלמתי דרובלס יש הודעה לגבי ביסנית.

מ. דרובלס:

ביסנית היא כיום מאחז-נח"ל. בכוונתנו להפוך את מאחז הנח"ל למקום הכשרה לגרעינים, שיעלו באזור צפון-הרצועה ואולי גם הלאה מזה. עלינו לתאם את הדברים עם צה"ל ומשרד הבטחון וכל יתר הגורמים. אני מקווה, שנסכם זאת ובישיבה הבאה נוכל להודיע את ההודעה.

בשלב זה אנו בודקים את האפשרויות של פינוי

המאחז והפיכתו למחנה הכשרה של נח"ל.

היו"ר השר י. באמן:

טוב. האם יש בעיה לאשר זאת, עקרונית?

אורי בר-און:

יש כאן בעיה. בזמנו פנו אלינו, כאשר דקל היה האפוטרופוס שלהם, בעניין כמה גרעינים, או קבוצות גדולות של אנשים מאלתא ואשקלון, שרצו להקים שם מושבה גדולה, או צורת התישבות דומה. לכן, יריך לבדוק זאת, כיצד זה משתלב.

על כן, בסכם ששמענו ונדון על כך, כדי לדעת מה

מתכוונים לעשות שם.

היו"ר השר י. גאמן:

רשמנו לפנינו את הענין. זה יאושר, כאשר משרד

הבטחון יאשר זאת. זו הצהרת-כוונות.

הת/75. צופין

הנושא האחרון בסדר-היום - צופין. האם ישנה

אפשרות לסכם משהו בענין זה, עם התבייה כלשהי, פליאה?

פליאה אלבק:

צופין - זה מקום פרובלמטי. מבחינת בעיות

הבעלות, שכלונו ידענו עליהן - הענין אינו גמור. אם רוצים, בכל זאת, לעשות כאן משהו, הדבר היחיד שאפשר להציע, שהועדה תחליט לעתיד. אולי אורי בר-און ומשרד השיכון, כאשר תיפתר בעיית הבעלות, יראו מה והיכן אפשר לעשות ויאשרו את הקמת הישוב בשם הועדה.

אורי בר-און: אני מסכים עם פליאה במאה אחוז. יש לנו עדיין

בעיות שם ולכן, אני מציע שנאשר זאת עקרונית, כתנאי שהועדה שמציעה פליאה, תטפל בענין ותקבע מתי הענין בר-ביצוע.

היו"ר השר י. גאמן:

כלומר, זה מותנה באישור שלכם. בסדר.

פליאה אלבק:

אני מצטערת מאד לומר, שהייתי זהירה בניסוח.

בעקבות זה היו דברים רבים, שאורי התרגש בגללם

ואחרים גם כן

כאן, כאשר כולם יודעים שזה ענין פרובלמטי

ובעצם, אינו ניתן לאישור היום, הניסוח צריך להיות הפוך, שזה עדיין לא מאושר,

אכל כאשר באשר - זה יהיה כאישור הועדה. אם לא כך, צריך להחליט שאיבנו מאשרים

זאת.

אורי בר-און:

אני מסכים.

ז. ברקאי:

אני חושב, שמהות הניסוח של פליאה נראית לי,

שאין אישור, אלא אם מסוכס שהדבר אפשרי, כי כולנו יודעים על מה מדובר.

אורי בר-און:

אם אומרים שאין אישור - לא צריך לומר כלום.

היו"ר השר י. נאמן:

האם אפשר להביא לישיבה הבאה סיכום, בענין הזה?

פליאה אלבק:

אין בעיה בענין זה, אלא הבעיה היא של היזמים,

שהם מאד חששו, שמא יקח הדבר רבע-שנה או חצי-שנה, עד אשר תהיה שוב ישיבת-ועדה.

כי יכול להיות שבעוד חודש יתבהר המצב והם יצטרכו לחכות, מי יודע כמה זמן,

לישיבה הבאה. מבחינתי, היה תקין יותר, אילו אמרו, שבשלב זה - לא אבל בישיבה הבאה זה יהיה בסדר ואז נאשר זאת.

אם רוצים, בכל זאת, לעשות משהו היום, כדי שלא יצטרכו להמתין לישיבה באה, הרי ישנה ההצעה שלי.

אורי בר-און:

אני מסכים, שהועדה תסמיך שלושה אנשים מכאן, שיקבעו וזה יהיה האישור.

פליאה אלבק:

הועדה תסמיך אותנו לאשר, כאשר ייפתרו הבעיות בשטח.

היו"ר השר י. נאמן:

אני רוצה להסביר כאן משהו: מה שאת אומרת, אפשרי, אם אנחנו מאשרים זאת, כי ועדת שרים להתישבות ישנה אחת ורק כאן מקבלים את האישור.

אנחנו יכולים לתת את האישור שלנו בידיכם, כלומר: אתם מפעילים אותו, כאשר אתם מרגישים שהעניין בשל כבר. איננו יכולים שלא להחליט ולהעביר לידיכם את ההחלטה.

פליאה אלבק:

תסמיך אותנו, שאם ניווכח שנפתרו הבעיות, אנחנו נאשר זאת בשם הועדה.

היו"ר השר י. נאמן:

מאשרים עקרונית וזה מוקפא ואתם יכולים לשחרר

זאת מההקפאה.

פליאה אלבק:

אני מתנגדת לכך. אני מצטערת מאד, אבל זה לא

הוכך כך. מוכרים את הקרקעות ואחר-כך יתפרסם שוב בעתון, תחת הכותרת: "אנחנו מוכרים את הקרקעות, באישור הממשלה".

היו"ר השר י. נאמן:

ישנו אישור עקרוני זו הקפאה של האישור. אינכם

יכולים להיות כאלה, המחליטים במקום הועדה.

פליאה אלבק:

לדעתי, הדבר הנכון הוא לדחות את ההחלטה לישיבה

הבאה. כזכור, זו הצעתי במקור.

השר מ. ציפורי:

אני רוצה לומר, שהיות ואנחנו יושבים כרגע

כממשלה ולנו יש מדיניות מסוימת ואולי בעוד 42 יום לא נהיה הממשלה, לכן - כל מה שאנו יכולים להחליט היום - עלינו להחליט כבר היום.

אני בטוח שנהיה בממשלה, אך שמא...

האם יש למישהו ספק בענין קיומה של הממשלה?

מ. דרובלס:

מר צור:

מכיוון שהמלחמה, המתנהלת כלפי צופין, אינה מלחמה עם ערבים, אלא בין יהודים, אנחנו יכולים לאשר את הישוב הזה, כפוף להחלטה, שאורי עשה כבר סדר בענין הזה ותו לא.

י. ברקאי:

אמנם, אני מליצג כאן את שר השיכון, אבל אינני אישיות פוליטית ואני מתקשה להתייחס לדברי שר התקשורת. יחד עם זאת, אני רוצה להעמיד את הדברים, לפחות כמו שהם. סוף-סוף הגענו לאיזה שהוא מצב, שניסינו להכניס קצת יותר סדר בדרך עבודתנו. אנו עלולים לחזור שוב לאותה דרך, שלפיה אנו מאשרים הקמת ישוב ולאחר מכן - מסתבר שיש בעיות מבעיות שונות וכולנו איננו יודעים כיצד לצאת מזה והציבור רואה בנו אחראים למצב.

אינני יודע מדוע העלו זאת, אבל הייתי מציע לדון בזה בישיבה הבאה ולהטיל על ועדה, שתנסה לגמור את הענין ושעד הישיבה הבאה - הכל ייגמר.

ח"כ חנן פורת:

אני רוצה להצטרף, במקרה זה, לדעתו של יוסי מרגלית. אני חושב, קודם-כל, שאיננו צריכים לפעול בהרגשה של בהלה.

יום-יום אני מקבל טלפון ממשרד השיכון, האם זה עומד בפני סיום. מה שצריך להטיל על הוועדה, שתעשה כל הניתן לעשות, כדי להביא זאת לאישור בישיבת הוועדה הבאה.

היו"ר השר י. באמן:

אם כך הדבר, אנו מסכמים, שמטילים על ועדה, המורכבת מגברת אלבק, אורי בר-און וברקאי, לעקוב אחר הבעיניס ולהביא את מלצתה תוך שבועיים. אני מקווה, שתוך שבועיים תתקיים ישיבת הועדה.

פליאה אלבק:

אני מציעה לנסח זאת כך, שנביא את ההמלצות בהקדם

האפשרי.

היו"ר השר י. נאמן:

אני רוצה לומר לכולנו, שהיום, בשעה 4.30 אחה"צ יתקיים טכס של גילוי מצבה של מי שהיה יו"ר הועדה, השר ארליך ז"ל. אני רוצה לומר, בהזדמנות זו, שאנחנו ממשיכים כאן את פועלו, כולל העובדה, שבמקרה, לפני שנה, בתאריך 5 בספטמבר, התקיימה ישיבת הועדה, שניהל אותה שמחה ארליך, לאחר שהנשיא רייגן אמר מה שאמר. ועתה, יוצא, שאחר שנה אנו עולים, מצד אחד - לקברו ומצד שני - ממשיכים בהתנחלות. ומה עוד, שכל זה קורה אחר שרייגן חזר שוב על אותם הדברים.

אני יכול להקריא כאן החלטה, שהתקבלה כאשר הוא

היה היו"ר של הועדה:

"הקמת ישובים בארץ-ישראל לפי מדיניות הממשלה ותכניותיה. יו"ר הועדה להתישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מבהיר, כי הידיעה האנונימית, ששודרה הבוקר ברדיו" - (על איזה שהוא צעד וכו') והוא הסביר אז, שזה לא היה צעד נגדי, אלא אנו ממשיכים בצורה חיובית בהתישבות. כך גם היום.

חשבתי שכדאי לציין את העניין הזה עתה.

ביקשנו ממשרד הבריאות לשגר אלינו נציג, שיסקור בפנינו את פעילות המשרד ביו"ש. אני מצטער, שמבחינת סדר הדיון סיימנו, תחילה, את ה"ביזנס" השוטף ועתה נשמע את הרצאתה של ד"ר אבני.

הת/76. אורנית-צמרות

מר צור:

שכחנו דבר אחד - עניין צמרות. ישנו כאן התכנון שעשינו לשוב ואני רוצה, שמזכיר הועדה ירשום את התיקון שהכנסנו כאן, בקשר להצעת התיקון מס. הת/52, מיום 1.9.83.

היו"ר השר י. באמן:

קודם-כל, כמות הנושאים שיכולים לעלות בסעיף "שובות", יחסית, חייב להיות מוגבל.

שנית, האם העניין הזה מתואם, מבחינתך, גב' אלבק?

פליאה אלבק:

בפני הועדה ישנה חוות-דעת שלילית. יש כאן מה לתאם, גם על דעת היועץ המשפטי לממשלה, שכתב על כך לשר הבטחון ולשר המשטרה. יש כאן 14 תלונות במשטרה, על עבירות פליליות וזה עדיין נמצא בחקירה. זה עניין חד-משמעי מבחינה משפטית.

מר צור:

אני רוצה לומר, שהדברים כאן אינם מדויקים כל כך, כי ישנה חוות-דעת משפטית של יועצי החברה וגם אנחנו הבדקנו זאת. התלוות של אנשים אלה - הן על שטחים שאינם שייכים לצמרות. התלוות שישנן לגבי אנשים אלה, הן על דרך, שמשרד הבטחון צריך להבטיח. לכן, אין שום תלוות לגבי 435 דונם של הישוב צמרות.

היו"ר השר י. באמן:

אני מציע כך: בענין זה, אצמך ישיבה מכילה עם הנוגעים בדבר. נבחן את הענין ואם יהיה נקי, נביא אותו לאישור; אם לאו - בטפל בזה הלאה.

הת/77. פעילות שירותי בריאות הציבור ביישובים ביהודה ושומרון: - סקירה מטעם

משרד הבריאות

בבקשה, הגברת אבני.

ד"ר אבני:

קבלתי את ההודעה זמן קצר מאד לפני הישיבה ובתבקשתי לתת סקירה על פעולות המשרד. לאור הדיונים המתנהלים כאן, כאשר נכנסים לפרטי-פרטים של ישוב זה או אחר, אני לא בטוחה, שאמנם אוכל להתייחס ספציפית לכל ישוב וישוב. אבל שוב, במידה ותהליכה שאלות, שלא אוכל להשיב עליהן בפורום זה - הן תועברנה למשרד והתשובות תוחזרנה הנה ונעשה זאת בשמחה.

חילקתי מסמך כתוב בין הנוכחים בישיבה, כדי שיוכלו לקבל תמונת-מצב. אני רוצה להדגיש, שמשרד הבריאות רואה את עצמו אחראי לשרותי בריאות בכל מדינת-ישראל, בכללם - הישובים מעבר לקו הירוק.

משרד הבריאות רואה את עצמו אחראי לכל מכלול הבעיות, הכולל גם מתן שרותים באופן ישיר וגם את השרותים שניתנים על-ידי גורם אחר, כגון קופ"ח זו או אחרת, עיריות, מועצות מקומיות. האחריות העליונה היא של משרד הבריאות - גם אם הבריאות בתחום זה עלולה להיות, או לעתים קרובות היא רק הנחילה, הדרכה או "שידוכים" בין מסגרת וישוב זה או אחר.

עוד מילה אחת בעניין זה: אנחנו, כשרות מקצועי, פועלים ומגדירים את השרותים הניתנים, או צריכים להינתן - לפי הצרכים. ברור לנו, שהצרכים של הישובים הישראליים מעבר לקו הירוק - אינם שונים מן הצרכים של הישובים הישראליים בתחומי הקו-הירוק. זה נבדק, כמובן, לפי גילאי האוכלוסיה ומחושב ביניהם. נוסף על כך, אנו בהחלט לוקחים בחשבון, שבניגוד לישובים הקיימים והמוסדים, לישובים העירוניים הגדולים, שבתחומי מדינת-ישראל מיום היווסדה וקודם לכן - הישובים מעבר לקו-הירוק אינם משופעים בשרותים קיימים גדולים, כמו בתי-חולים מרכזיים. כמובן, שזה משפיע על השיקולים בבניית השרותים השונים ובהתחשבות הסלקטיבית בצרכים.

יש עוד גורמים, שנלקחים בחשבון, כגון המצאות הישוב באזור אוכלוסיה עוינת וחשיפה לפגיעות מיוחדות. אנו בודקים תמיד את המרחקים, כמה זמן לוקח, לפי קילומטרים, להגיע למרכז רפואי, או דבר דומה וכאן מוכרחה להיות התייחסות אחרת, לגבי אותם ישובים.

אמסור סקירה קצרה על הרקע ואתם יכולים לעיין במסמך: עם התחלת ההתישבות מעבר לקו הירוק, הוטלה האחריות על השרותים הרפואיים, על לשכות הבריאות. בהתאם לכך היה ההסדר, שלשכות הבריאות הקיימות היום, לפי חלוקה גאוגרפית של מחוזות ונפות, המקבילה למשרד הפנים, על כל אחת מהן מוטל לדאוג ולתת שרותים מעבר לקו הירוק, בהתאם לתנאים ולצרכים, בהתאם לקו הרוחב, אם אפשר לומר כך.

עם הזמן, עם תנופת ההתישבות, הגענו למצב, שההתישבות מעבר לקו הירוק הביאה לידי פעילות של הלשכות מעבר לקו הירוק, שהצריכה פעילות הרבה יותר גדולה מפעילותה של הלשכה, לפני התחלת ההתישבות.

הבעיות הסתבכו עוד יותר, כאשר הטיפול בנושאי ההתישבות, שמעבר לקו הירוק, בקשר לפעילות הלשכות, לא עמדו בחפיפה מדויקת עם פעילותם של משרדים אחרים, אלא היתה כאן פעילות הרבה יותר מרוכזת.

נושא אחר, כפי שרמזתי עליו קודם לכן, התקציבים וכוח-האדם במשרד הבריאות, שהוקצבו לנושא זה, שבהחלט לא עמדו במבחן. לא אומר שלא ניתנו תקציבים וכוח-אדם, אבל איך שהוא, היתה דרישה לספוג זאת בתוך המסגרת הקיימת וזה גרם לקושי גדול ביותר.

המצב הקיים היום: משרד הבריאות נותן שרותים, ישירות, בשני תחומים עיקריים.

(מכאן - ל.ד.)

(עד כאן רשמה מ.י. מכאן ל.ד.)

המצב הקיים היום - משרד הבריאות נותן שרותים, ישירות, בשני תחומים עיקריים: האחד - בריאות הסביבה. השני - בריאות הפרט. הדגש הוא, כמובן, על רפואה מונעת - בשני התחומים. כאשר, כפי שאמרתי קודם, הרפואה הפורטיבית, ברובה, או הרפואה האמבולטורית, ככולה, או בחלקה הגדול, ניתנת ישירות ע"י הגורמים מספקי השרות, דהיינו, קופות החולים השונות.

הפעילות של המשרד, בתחומי בריאות הסביבה מתבטאת בבריאות הסביבה. עקב העומס הרב, שהוטל על הלשכות, שהיה קשה מאוד לעמוד בו, המחלקה לבריאות הסביבה של שרותי בריאות הציבור, כיחידה מרכזית, לקחה על עצמה את הטיפול בתחום של התכנון והרישוי בהקמת הישובים היהודיים. על-מנת להבטיח את קיום התנאים התברואתיים הנאותים, לפחות בשלב התכנון, הפעילות שלנו מתרכזת, בהשתתפות מאוד, מאוד פעילה במועצת התכנון העליונה ביהודה ושומרון ובוועדות המשנה שלה. הוועדות השונות עוסקות בתחומים של מים - הבטחת תכנון מערכת מים אמינה, שתאפשר שמירת איכות מי השתיה. גם בטחון המים בכלל בנושא הזה.

בעיות הביוב - כאן, על פי הצעתנו, מכינים תכנית לתכנון נאות של טיפול בשפכים, לכל אורך הדרך. משרד הבריאות הוא פעיל ביותר בטיפול מקצועי בנושא זה, שמטרתו, מניעת זיהום מי התיהום, מניעת זיהום נחלים, מניעת תנאים לדגירת יתושים ובמניעת מפגעים תברואתיים למיניהם.

טיפול באשפה - מועצת התכנון העליונה החליטה על הכנת תכנית אב לסילוק אשפה ביהודה ושומרון. על נציגי המחלקה לבריאות הסביבה לרכז את כל הפעילות בתחום זה.

ישנו התחום של פיקוח תברואי, כפי שהזכרתי קודם. כפי שהזכרתי קודם, בתחילתו, הוטל הטיפול השוטף בנושא זה, וזה עדיין מתבצע ע"י לשכות הבריאות המחוזיות והנפתיות. אנו עצמנו לא מרוצים מהמצב הקיים היום, מהסיבות שהסברתי אותן קודם. הוכנה תכנית במשרד, להקים גוף מרכזי, שיטפל בכל הישובים שמעבר לקו הירוק, או בצורה של גוף מקצועי רב תכליתי, שעוסק בנושאי תברואה, אפידמיולוגיה, שיהיה כפוף ליהודה ושומרון, או בצורה של גוף עצמאי בצורה של עוד לשכת בריאות, אבל במקום 5 לשכות לרוחב, תהיה לשכה אחת לאורך. זה גם יהיה תואם הרבה יותר את מה שנעשה בידי המשרדים האחרים ויקל על לעילות

הטיפול, שהוא היום יותר צנטרליסטי. חוץ מזה, אנו בהחלט מקווים, שבצורה כזאת, ניתן יהיה לקבל תקציב קצת יותר מתאים מבחינת הצרכים, בנושא זה, הן מבחינת התקציב והן מבחינת כח האדם, שהיום הוא בהחלט חסר.

תפקידו של הגוף הזה יהיה - פיקוח שגרתי שוטף על איכות מי השתייה. פיקוח על תפעול מתקני טיהור מי ביוב ועל סילוק תברואי של השפכים המטוהרים, בהתאם לתכניות שאושרות. בדיקת תכניות של מפעלי תעשייה, כדי להבטיח מניעת מפגעים תברואים עם הקמתם. בדיקה תברואית של כל העסקים, לשם מתן רשימות עסק, תוך דגש מיוחד על מפעלי המזון. פיקוח תברואי כללי, כמו בכל הישובים בתחום הקו הירוק.

הצלחת התכנית הזאת, שנשמעת בהחלט מבטיחה, תלויה הרבה מאוד בהקצאת המשאבים הדרושים לטיפול בנושא זה.

התחום השני, שבו פעיל המשרד בישובים מעבר לקו הירוק, כמו בתוך הקו הירוק, גם כן, זהו תחום הרפואה האישית, הרפואה המונעת האישית. כפי שכבר הסברתי קודם, אנו בהחלט פועלים לפי הצרכים. כיוון שגודל והיקף הישובים שעליהם מדובר, אינם גדולים במיוחד ואין מרכזים גדולים, על-מנת לחסוך בבזבוז וכפילויות, בהחלט הלכנו על הקו של מתן שרותי רפואה מונעת לישובים מעבר לקו הירוק. באותם ישובים, שבהם פועלת קופת חולים זו או אחרת, נעשה את כל המאמצים, שגם הרפואה המונעת תנתן ע"י אותה קופת חולים. כמובן שזה דורש רישוי ואישור של כח האדם המתאים, מבחינת הכישורים של בריאות הציבור והרפואה המונעת, הבחינה והדרכה שוטפת של הגורמים שעובדים. באופן כזה, קופת חולים הכללית נותנת שרות לכ-40 ישובים מעבר לקו הירוק, כולל האחזיות נח"ל, ממשואה בצפון ועד מצפה שלם בדרום. קופת חולים לעובדים לאומיים נותנת שרות לכ-20 ישובים. בישובים העירוניים, בהם התושבים מבוססים בקופות חולים שונות, או כאשר סדר הגודל של הישוב הוא מעבר לגודל מסויים, אנו נותנים ישירות את השרות המונע. כאן אפשר להזכיר את מעלה-אדומים, קרית-ארבע, אפרת ועוד ישובים שמתוכננים בדרך. יש היום

נתינה בפועל, אבל יש תכנון להרבה דברים, שהם בדרך. כולל הכשרה של כח אדם, שיפעל בתחומים של בדיקה ומעקב אחר האשה ההרה, בכל שלבי ההריון. בדיקה ומעקב אחר תינוקות, לרבות, מתן חיסונים. בדיקה ומעקב אחר ילדים מתחת לגיל בית הספר. חיסונים לילדים בגיל ביה"ס ותכנון המשפחה.

אלה, פחות או יותר, התחומים שבהם פועל משרד הבריאות ואני מאוד, מאוד מקווה, שהסקירה הזאת והצגת המצב כפי שהוא היום, יעזרו לקדם את הנושא, מבחינתנו, גם מבחינת תקצוב וכח אדם.

מר ז. ברקאי:

יש לי כמה הערות לתחומים בנושא זה, שנתקלתי בהם בצורה מאוד קשה. ראשית, נושא הביוב - בנושא זה, אפשר היה לקבל פה את הרושם, שהכל פתור. לדעתי, העסק לא פתור. כלומר, ישנה ועדת משנה במועצה לתכנון ובניה, שהיא ועדה להכנת תכנית מתאר לביוב ולתאום התכנון. למיטב ידיעתי, ישנה תכנית ראשונית, שתה"ל הכינה, שהיא יותר עקרונית מאשר תכנית. היא בהחלט צעד קדימה. אנו מטפלים בכמה נושאים, גם בתכנון וגם בביצוע, למשל, לגבי מעלה-אדומים, עמנואל ועוד כמה ישובים. הצרה היא, שהתכניות, בגלל אופי הטופוגרפיה, הישובים ומיקומם, מחייבות תכנון אזורי ולא רק תכנון ישובי, בקודתי. בחלק מהמקומות, יש בעיה של תקציב ובעיה, שעוד לא עמדנו בה והיא - בעית ההאחזקה.

בתוך הקו הירוק ישנו גוף, שבקרא: "פרוייקט הביוב הארצי". זה גוף משותף למשרד הבריאות, משרד הפנים, משרד החקלאות ומשרד השיכון. הוא מבסס לתאם את הדברים האלה. ביוזמתי, הנושא הזה הועלה לדיון בגוף הזה. הוא מרוכז ע"י מאיר בן-מאיר, מנכ"ל משרד החקלאות. סוכם על מפגש בין מנכ"לים של משרד הבטחון, משרד הבריאות, משרד השיכון, משרד הפנים ומשרד האוצר, על-מנת לבסות לתאם את העניין, כי אין כרגע מסגרות.

הדבר, שלדעתי, הכי מדאיג כרגע זה נושא האחזקה.

כי באותם מתקנים שכן מוקמים - במעלה אדומים, בגבעת זאב, בעמנואל, יש בעיה של אחזקה למחרת בבוקר. לפי הערכתנו והערכות מקצועיות של אנשי פרויקט הביוב הארצי, זה לא דבר פשוט לתחזק דבר כזה. גם רשויות לא קטנות, בתוך הקו הירוק, מסתכנות בזה בצורה בלתי רגילה. יש בעיות אחזקת ציוד ובעיות שוטפות ועקרוניות. פרויקט הביוב לא רואה את עצמו מוסמך לטפל מעבר לקו הירוק בגלל כתב הסמכה שנכתב בשנות החמישים. בעצם הוא הוקם מתקציב של הכנק העולמי ונועד לגוש דן. העסק לא סגור. גם לישיבה של אותם מנכ"לים, לא נקבע תאריך. לי יש הרגשה, שרצוי, שהדבר הזה יקבל פה תשובה.

לדעתי, גם לאשפה, העניין פחות פתור מאשר הוצג

פה. לא שאין כלום, אבל אין תשובה סופית.

לגבי מרפאות, בזמנו פנו אלינו אנשי קרית-ארבע.

היום זה אחד מהישובים הגדולים, בו יש למעלה מאלף משפחות. עד כמה שאני יודע, משרד הבריאות בדק שם את העניין והציע להקים שם מרפאה מקצועית-אזורית, לא רק לקרית-ארבע, אלא לכל האזור. למיטב ידיעתי, חוץ מההמלצה המקצועית, הליווי המקצועי וכו', לא ניתנה אגורה לעניין זה, מבחינת משרד הבריאות. המועצה המקומית פנתה אלינו בבקשה לממן את הרעיון.

ח"כ ח. פורת:

גם מצב הביוב בקרית-ארבע מאוד לא טוב. הביוב

היהודי והערבי מתערבב ביחד וזורם בוואדי פתוח, מסריח, לאורך קילומטרים רבים.

מר ז. ברקאי:

נושא הביוב חשוב מעבר לבעיה של אותם ישובים

והבעיות האקוטיות. יש פה, בעצם, צורך לפתור גם את הבעיה של הישובים הערביים.

גם שם עולה רמת החיים. עם עליית רמת החיים עולה רמת השימוש במים והכיווץ עולה. יש לזה השלכות לגבי אגן ההיקוות של רוב מקורות המים במורדות השומרון. יש לכך השלכות גדולות מאוד לגבי מה שיכול לקרות בעוד כמה שנים, באזור דן, או צפונה מאזור דן.

בנושא המרפאות, לדעתי, לא סגור. אנו גם ישבנו עם מפעל הפיס, במטרה, איך שהוא, למצות את העניין. גם שם, התקציבים מוגבלים ומאוד שוליים לעומת הצורך עצמו. יש לי הרגשה, שהנושא לא סגור עד הסוף, לאור ריכוז ההתישבות, גם על-פני ישובים רבים וגם בתוך הישובים עצמם.

מר מ. דרובלס:

אני רוצה לציין לטובה את משרד הבריאות על התארגנותו והשתדלותו לעשות בתחום הישובים ביהודה ושומרון. מורגש שינוי, אך לצערי הרב, אינו מספיק. אני אציין כמה עובדות:

ראשית, יהודה ושומרון הם חלק בלתי נפרד מארץ ישראל ואנו חייבים לארגן בדיוק את אותם שירותים ואותן ועדות פיקוח, שקיימות בכל הארץ, גם ביהודה ושומרון.

נכון, שזה אזור חדש ולא יכולנו להטיל עליו את הדברים הקיימים באזורים אחרים. אם נרצה להתאים אותם ללשכות הבריאות האזוריות, לא תמיד זה יפעל, כי בהרבה מקרים, לאותה לשכה, אין הכלים והיכולת להכנס לתחום ולהעביר את הקווים. לכן יש להקים ועדה מחוזית - אזורית (ואין בשבילנו קווים), שצריכה להמשיך, לבדוק ולהגיש את השרותים, שמשרד הבריאות צריך להגיש עם פיקוח בתחום המים, הביוט, האשפה וכל השרותים המרכזיים.

בנושא של מרפאות וטיפול אמבולנטי, עם הקמת הישובים השונים, ע"י משרד הבינוי, או על-ידינו, בתוך התקן של מבני מגורים,

בכללת הקמת מרפאה מנימאלית, שתוכל לשרת את האוכלוסיה האזרחית במקום. אבל עם גג ואיקס מטרים מרובעים של מרפאה, לא נפתור את הבעיה. בדרך כלל, הישובים האלה הם ישובים מרוחקים מהשרותים במרכז הארץ. אלה ישובים עם אוכלוסיה קטנה. השרותים ניתנים ע"י קופת חולים, ולא תמיד משתלם וכדאי לקופת החולים, בהתאם לאוכלוסיה, לתת את השרותים שהיא נותנת לישובים יותר גדולים.

למרות שעדיין אין חוק בריאות ממלכתי בארץ, כלפי

ישובים קטנים, שהם מרוחקים ממרכז ארץ, חייב להיות גורם - ולפי דעתי, לא יכול להיות גורם אחר מאשר משרד הבריאות, אשר יבטיח את השרות הנאות לאותן המשפחות שעלו והתיישבו באותם המקומות החיוניים למדינה. פעמים בשבוע, לפחות, חייב שיובטח רופא רגיל, לכל ישוב וישוב, כי אם אשה צריכה לקחת את הילד לטיפול מחוץ לישוב, היא מפסידה יום שלם. יש בעיה לצאת מהישוב, כי לעיתים התחבורה היא רק פעמים ביום, במקרה הטוב. יש מקומות שאין כלל. לצאת מהישוב ולחזור חזרה, זה יום שלם. אזרחים כאלו, שהלכו והתיישבו במקומות האלה, רשאים לקבל טיפול ושרות כמו כל אזרח אחר, בירושלים, בתל-אביב ובכל מקום אחר. כמובן, שצריך לחפש את הדרך לכך יחד עם קופת החולים, באמצעות משרד הבריאות, שיבטיח זאת.

יחד עם זאת, יכול להיות, שבמקומות כאלה קטנים,

קופת החולים, אולי, יתקשו לפעמים למצוא אחות, שזה דבר מינימאלי ואלמנטרי להגשת השרותים היום-יומיים, במשך תקופה מסוימת, כדי לפתוח את המרפאה. והיה, וקופת חולים, תתקשה מכל מיני סיבות, לספק את האחות הזו, צריך להיות גורם ממלכתי, שיבטיח ששרות האחות, שהוא חיוני והכרחי ביותר, ינתן בצורה זו או אחרת, גם אם יהיה צורך לבקש עזרת גורמים אחרים, כמו צה"ל. אני מקווה שאפשר יהיה לספק זאת מהגורמים האזרחיים, אבל אם יש צורך, יש להעזר בצה"ל גם לגבי רופאים. צריך לשלב את כל השרותים הממלכתיים שישנם לטובת אותה אוכלוסיה אזרחית, שממלאה זאת עם פונקציה מסוימת.

רופאים מקצועיים - אינני מדבר על העברת

מעבדות שלמות או מכונני רנטגן לישוב קטן, אבל צריך שיהיה רופא מקצועי מסויים, שיהיה אמבולנטי ויתן שרות, לעיתים יותר רחוקות מאשר רפואה כללית, אבל יתן אותו.

כללית, האוכלוסיה, היום, ביהודה ושומרון, כבר

עוברת את שלושת הרכבות, והיא תלך ותגדל. היות והיא תלך ותגדל וזו אוכלוסיה מפורזת, יחסית, על אזור גדול מאוד, יש להעריך, על-ידי כל הגורמים המטפלים בכך. היום, כל אחד, מטפל בתחום משלו. צריך לאחד ולראות את כל התחומים האלה יחד, כדי שנוכל לספק את השרותים הללו לאוכלוסיה שיושבת באזור זה.

אני רוצה לציין לסיכום, שקופות החולים, עושות

באמת מאמצים עליונים - ומשרד הבריאות מלווה את הרעיון הזה - ועושים את כל האפשרי. האזרחים והתושבים שיושבים שם מרגישים את השיפור, אך יחד עם זאת, יש מה לשפר ואני מקווה, שכל הגורמים, עם משרד הבריאות בראשם, יעשו זאת.

ח"כ ח. פורת:

כאדם שחי באזור, לאור דבריו של מתי, אני רוצה

לציין את העובדה, שסה"כ, טיפול שרותי הבריאות, גם ביהודה וגם בשומרון, הוא בהחלט ברמה הנדרשת. יש בעיות כאלו ואחרות, אבל בכללו של דבר, זה בסדר.

אני רוצה להתמקד רק בנקודה אחת, שיש לה משמעות

במבט לטווח ארוך. כפי שנאמר כאן, הציבור ביהודה ושומרון, מגיע היום לשלושה רבבות של יהודים. יש שם אוכלוסיה ערבית גדולה. אני חושב, שאחת הדרכים להראות את יכולת השותפות בין האוכלוסיה היהודית והערבית, זה דווקא, בבושא של שרותי הבריאות, שבהם אין מפלים בין דם לדם.

נדמה לי, שהיינו צריכים לחשוב במונחים של הקמת שני בתי-חולים ביהודה ושומרון, האחד, בשומרון, באריאל, בסמוך לקרית-המדע המתפתחת עם כל המשמעויות האחרות של זה, והשניה, בקרית-ארבע. בכל אחד מהמקומות יש פריפריה, שמונה כבר היום, למעלה מרבעת יהודים. היא בהחלט יכולה לשפר, לאין ערוך, גם את התנאים הירודים יחסית של רמת הטיפול הרפואי באוכלוסיה הערבית. היינו עדים, בתקופה האחרונה, לכמה מקרים קשים, שבהם אפשר להצביע על כך, ואיני מדבר רק על מקרים קריטיים.

עוד נקודה שכדאי לציין בענין הזה, בוגעת לבושה של קליטת האוכלוסיה. בתוך האוכלוסיה היהודית, שבאה היום ליהודה ושומרון, יש רופאים רבים. יש קבוצה גדולה של רופאים בבית-אל, בקדומים, באפרת, במקומות שונים. יש אוכלוסיה של רופאים מקצועיים, שהיו יכולים להשתלב. יתכן מאוד, שבמסגרת בית חולים, יש מקום לדברים ספציפיים, שיהיו ייחודיים לכל מקום. הדבר הזה יאפשר קליטת עליה מקצועית. כשאנו יודעים, שיש היום פניות לא מעטות, של רופאים יהודיים, ממקומות שונים בעולם, שיוכלו להקלט במקום עבודה באזור.

אני יודע, שזה לא דבר, שאפשר לגמור אותו מהיום למחר, אבל אני חושב שהיה מקום, שהועדה, דווקא מתוך התכוננות לטווח ארוך, תגיש איזו הצעה בכיוון זה למשרד הבריאות, לבחון את האפשרות הזאת ולהביא הצעה, שיכול להיות, שתצטרך ללכת בשלבים שונים. כי הקמת בית-חולים, הקמת אוניברסיטה, הקמת קרית-מדע, זה לא סיפור שמהיום למחר, אבל צריך להתחיל, אי פעם, את הדברים האלה, תוך תקווה, שהדבר הזה יוכל לשרת גם את האוכלוסיה היהודית וגם את האוכלוסיה הערבית. יש שם היקף אוכלוסיה כזה, שבהחלט מצדיק טיפול בכיוון הזה.

מר ח. צבן:

בהמשך לדברים של חנן, קודם כל, אני רוצה להעלות את בעיית התאום. כלומר, חלק מהבושה יכול היה להפתר ע"י תאום שרק משרד הבריאות

יכול לפתור אותו. אם נביח, ניקח ישובים שבהם הרופא נמצא רק יומיים או שלושה שבוע, אם פתאום הילד מקבל חום, זו בעיה קשה, אם הוא מקבל כדיוק ביום, שהרופא לא הגיע. לעומת זאת, אם מתאמים בין שני ישובים סמוכים, כך שבישוב אחד, הרופא יהיה ביום ראשון, שלישי וחמישי. ובישוב השני, הרופא יהיה ביום שני, רביעי ושישי, אז אין בעיה לאמא לבסוע חמישה קילומטר ולהגיע. מה שאין כן, אם היא צריכה לבסוע לעיר הגדולה. אם משרד הבריאות היה יכול לעשות תכנית תאום, כך שכל משפחה תדע לאן להגיע, זה היה עוזר מאוד לנושא.

הנושא השני שחנן העלה - וזה בהחלט משתלב עם מה

שאמר מתי בטיפול המקצועי. הייתי מתחיל בהקמת כעין מרפאות חוץ מקצועיות בשני האזורים שהזכרת. הקמת בית חולים, היום, זו השקעה תקציבית, אבל אפשר להקים מרפאת יום, כשלוחה של בילניסון באריאל, עם 3 - 4 רופאים, עם חדר טיפולים, וכך, הרופאים המקצועיים, מכל האזור, יבואו לעבוד שם. כך לא תהיה בעיה של רפואה מקצועית וטיפול סביר. אני חושב, שהאוכלוסיה עדיין לא זקוקה לבית-חולים, אבל לטיפול מקצועי היא בוודאי זקוקה. אח"כ זה יוכל להתפתח לדברים הרבה יותר גדולים.

מר י. מרגלית:

אני ער לאחרונה לתחרות בין קופות החולים למתן שרותי רפואה. כולנו אמונים על זה, שהאזרח יקבל שרות יותר טוב. כאשר מופיעות שתי קופות חולים, טיב השרות גדל בסדרה הנדסית ולא בסדרה חשבונית. אני מבין, שהפעילות הזאת, ממומנת ומסובסדת, לא במעט, ע"י תקציבי המדינה ומשרד הבריאות - האם נעשה במשרד הבריאות משהו כדי לתאם את הפעילות הזאת?

מר א. בראון:

אני רוצה להתייחס, גם כן, לנושא שהעלה חנן וזה נושא מרכז בריאות בשומרון. הייתי אומר, שנלך על שומרון קודם, כי הדרום די קרוב לירושלים, מה שאין כן החלק הצפוני. אני מתכוון, בעיקר, דווקא לבקעת

הירדן, ששם יש בעיות גדולות בנושא הרפואה האמבולטורית.

אני הייתי אומר, שאפשר להתחיל במרכז רפואי באזור אריאל, עם ראייה לעתיד. מוכרחים להתחיל באיזה שהוא מקום. אני אומר זאת גם לגבי הערבים. לפני 10 ימים היינו בסיור בשטח עם שר הכטחון והעלו שם את הנושא הזה באופן הכלי קונקרטי. אפשר לגייס כספים גם מהם. זה יכול להיות בדרך של שיתוף פעולה הומבלי וגם אמיתי. אנו ידועים בכל העולם כבעלי שרות רפואי ברמה גבוהה. לבית-חולים הדסה בירושלים באים ערבים, בעלי אמצעים, מכל ארצות ערב.

הגב' פ. אלבק:

גם לפני 67 באו.

מר א. בראון:

אני חושב, שזה מפעל ממדרגה ראשונה. זה חשוב להתישבות. זה חשוב לעובדה, שיהודה ושומרון הם חלק בלתי נפרד מארץ-ישראל ושגם הערבים ידעו את זה. אני חושב, שזה מפעל ממדרגה ראשון, שחשוב כמו הקמת ישוב נוסף. יהיו לכך השלכות בכל העולם. אני חושב, שועדה זו, כועדת שרים משותפת להסתדרות הציונית ולממשלה, מתפקידה לעורר את הנושא הזה ולדחוף אותו בכל הכח האפשרי.

גב' אבני:

אני אתחיל להתייחס לפי הסדר. ראשית, אם הכינותם, כשהצגתי את הנושא, שהבעיה פתורה או קרובה לפתרון, אז אני לוקחת את דברי בחזרה. אני האחרונה שאומר זאת. הבעיות אינן פתורות. הן בעיות קשות, שאנו מבססים להתמודד איתן, כשהתוצאות לא משכילות רצוננו כלל. אני באמת שמחה, שיש לי הזדמנות לבוא לפורום הזה. אני מקווה, שאנו נמשיך ונפגש בנושאים האלה ונקבל גם את העזרה והטיפול מהפורום הזה.

בנושא הביוב שהוזכר פה, אני רוצה להבהיר, שבנושאים של בריאות הסביבה ובנושאים שאנו עוסקים בהם, אנו משרד שיכול לתת תשובה לנושא המקצועי, יש לנו את הידע המקצועי, יש לנו אפשרות לתת הנחייה, לקבוע מדיניות - מהם השרותים ומהו הפתרון לבעיות שמתעוררות. אנו, בהחלט, גם בתחומי הקו הירוק, אינם אלה שמפעילים ומתחזקים. מאוד חשוב, שזה יהיה ברור, כי הרבה פעמים, הגבול הזה, אינו ברור.

גם בתחומי הקו הירוק, כשיש בעיה של מים - והבעיה בהחלט יכולה להתעורר, כשהרשות המקומית או העירונית אינה ממלאה את תפקידה בפיקוח השוטף, או בתחזוקה - כשברוב המקרים, תחזוקה של צנרת מים תקינה, היא באחריות ובהפעלה ישירה של הרשות המקומית - אם מסיבה זו או אחרת, היא לא מקיימת את התחזוקה הזו באופן תקין ויש זיהומים - אז הצעקה קמה על משרד הבריאות. אז שיהיה ברור, שמשרד הפנים, כשם שהוא מתחזק ומתקצב את השרויות המקומיות, צריך להתליחם לנושא זה באותה מידה של אחריות. זה חלק כללי בפרד מהבעיה. אנו יודעים, גם בתחומי הקו הירוק, באזורי הגליל, שהדרישות מהרשויות המקומיות בנושא הביוב, הן גדולות מיכולת המועצות המקומיות הקטנות להתמודד איתן. בהחלט מצפים, ממשרד ממשלתי, שאחראי על השרויות המקומיות, למצוא לזה את הפתרון התקציבי והתקני. זה צריך להיות ברור. נראה לי, שבאותה דרך, צריכה להיות התייחסות מעבר לקו הירוק, כשמדובר על תחזוקה.

לגבי הנושא המקצועי, בהחלט מתפקידנו לקבוע מהן הדרישות ומהם הפתרונות המקצועיים. כפי שהסברתי, בזמנו, הוטלה הבעיה על הלשכות בנפרד. היום, יותר ויותר, נכנסים לזה בדרג מרכזי. למעשה, יש כבר תכנית של הקמת לשכה אחת, שתטפל בכל הנושאים האלה, על-מנת לפתור את הבעיה, שלא פתרנו עד כה, במסגרת הלשכות.

דבר נוסף וספציפי יותר זו הקמת מרכז בריאות

בקריית-ארבע. אני רוצה לומר פה, שגם אישית, הייתי די הרבה ועדיין מעורבת בנושא זה. בלי ספק, יש צורך במרכז כזה, שלא ישרת רק את קריית ארבע, אלא כפי שאמרתי, משרד הבריאות הוא משרד ממשלתי, הראייה היא ראייה ממלכתית, ובהחלט, אנו לא מתייחסים לכל ישוב וישוב, אלא יש פריסה ואנו יודעים, שהמרכז הזה, לכשיקום, צריך לשרת את הישובים בסביבה. זה נמצא כעת בשלב של תכנון בועדת הפרוגרמות שלנו. כאשר, בעצם, הדרישות המקצועיות לגבי מה שהמרכז הזה צריך לתת, מצידנו מוכנות. הבעיה כמובן בשאת, שוב פעם, בעיה של מימון, בעיה של תקציב, וברור, שיהיה כאן צורך בתאום מירבי של כמה גורמים מטפלים כמו: משרד השיכון, משרד הבטחון וגורמים נוספים. אני בהחלט מצפה, שהועדה כאן, תתן לזה את מלוא המשקל. אני מוכחה לומר, שיש בנושא זה דיונים מאוד, מאוד הדוקים עם מועצת קריית-ארבע.

בינתיים, כמובן, לכולנו ברור, שמרכז כזה או

מרכזים דומים לא קמים בין יום. יש צורך בהסדר של הדרישה לטיפול שוטף היום. כפי שהזכרתי קודם בסקירה, חלק גדול מהעבודה שלנו היא בתחום השידוכים. אחד הדברים שאנו בוחנים, ובמידה רבה מסדירים את העניין, שיהיו סידורים מסויימים בין בית-חולים שערי צדק, למשל, לבין מתן שרותים לאוכלוסיה. אנו מבנים את הכיוון הזה. אנו נמצאים בתאומים לבדיקת הנושא עם שתי קופות החולים. אנו מבצלים את הקוביקטורה של הקופות שמתחרות על מתן השרותים ואנו מבנים לבדוק מי משתי הקופות תוכל לתת את התשובה הנאותה ביותר לפתרון הבעיה של הטיפול הכוללני.

מעבר לזה, כאחראית על שרותי רפואה מונעת, אני

מאוד, מאוד מעוניינת לבחון גם את האפשרות של שילוב שרותים ולא רק של שרותים מונעים, אלא גם, כפי שהוזכר פה, מתן שרותים שוטפים לכל האוכלוסיה, גם היהודית וגם הערבית. בהחלט, אין לזלזל בזה. זה חשוב מכל הכחילות.

אני רק רוצה להזכיר, שכתוך התאומים האלה, כמוכן, נכללים גם ההסדרים, כאשר באמצעות הרופאים שלנו, אנו ממש משדכים בין הישובים השונים, כך שיום אחד הרופא יהיה באפרת וביום השני בקרית-ארבע, כדי שלא יהיה יום אחד, שלא ניתן יהיה להשיג שרותי ואחות בגבול סבירות ההגעה. המדובר לא רק בבדיקה שהרופא נותן במרפאה, אלא גם בסידורים לביקורי בית.

לגבי שילוב שרותים לאוכלוסיה יהודית וערבית -

גם בתחום הסביבה וגם בתחום בריאות הפרט, הדברים בוודאי קשורים. קיימת היום במשרד פונקציה מיוחדת של מתאם אדמינסטריטיבי לישובי יהודה ושומרון, שעוסק בעיקר בישובים הערביים, כקמ"ט בריאות. הוא עוסק בכך, במידה רבה, בתאום עם הישובים היהודיים. היום התקדמנו ומינינו לנושא זה גם רופא אחראי מקצועי, מהבכירים, שבשרותי בריאות הציבור, שיקבל על עצמו גם את הנושא של תאום מקצועי, במטרה, גם ליעל וגם לחסוך.

ח"כ ח. פורת:

אין להם כלים. שרותי הרפואה הערביים הם, בדרך כלל, רחוקים מלענות על הצרכים של האוכלוסיה הערבית. כאשר לשרותים של האוכלוסיה היהודית, היום, אין כלים שניתן בהם לספק שרותי רפואה לכל.

הגב' אבני:

כללית, מנסים לגייס את המעט שיש ולחלק זאת בצורה סבירה. תוך ידיעה ברורה, שאם לא יבוא לזה תגבור רציני, מבחינת משאבים, עם כל הרצון שקיים, הנושא לא יוכל להתקדם בצורה סבירה.

כפי שאמרתם, הקמת מרכזים בריאותיים והקמת בתי-חולים, זה לא דבר פשוט, לא רק מבחינת הכניה, אלא אנו מאוד, מאוד בזהירים מלתת טיפול שהוא לא ממדרגה ראשונה. ידוע, שהיום הטיפול הרפואי, בעיקר בבתי

חולים ובמרכזים רפואיים, הולך ונעשה יותר ויותר מתוחכם וכמובן, שהעלות שלו הולכת ועולה. אחד התפקידים של משרד הבריאות ושרותי בריאות הציבור, בעיקר, זה לבסות ולראות מה ניתן לעשות במסגרת קהילתית, במסגרת של רפואה מונעת ובמסגרת של רפואת המשפחה - שלדעתי, זה המקצוע הבסיסי, שצריך לחזק אותו, כדי להבטיח, שבאמת, אותם השרותים החיוניים, הסופר-מתוחכמים, שדורשים כח אדם וציוד סופר-מיומן, יתרכזו, באמת, במקומות שצריך להתרכז בהם. יתכן מאוד, שההסדרים יהיו בשיפור התחבורה ומתן עוד כמה אמבולנסים, כדי שיאפשרו גם לבגשים יולדות להגיע בצורה יותר נוחה לבתי-חולים, כדי שהן תקבלנה שם את מירב הטיפול ולא חצי טיפול, במרפאה מאולתרת, אם כי גם לכיוון זה חותרים. כך שזה עוד נושא, שאבי מעלה, כקושי במחשבה, שנראית כביכול פשוטה - נקים עוד שני מרכזים באזור יהודה ושומרון ונפתור את כל הבעיות, גם מבחינת קליטת עולים. חושבים שזה כך, אבל זה לא פשוט.

מה שכן הייתי מציעה, שאנשים בהחלט יבקרו בבית החולים בהר-הצופים ויראו איך מתלישם שם הנושא של שילוב בטיפול רפואי לאוכלוסיה היהודית ולאוכלוסיה הערבית, לפי מיטב ידיעתי, בצורה שאין להתבייש בה. כלומר, זה כבר ניצול המסגרת הקיימת.

במילים אחרות, מה שאני רוצה, שיובן פה כמסר - ושמחתי לשמוע שמרגישים בהתקדמות ושיפור - אני האחרונה שאציג עמדה כאילו אנו מרוצים. אנו לא מרוצים. כפי שאמרתי, רצון יש. כל מה שנאמר כאן, זה יותר מאשר התפרצות לדלת פתוחה. צריך להבין, שהתחום של משרד הבריאות הוא תחום של ידע מקצועי, יעוץ, כשהתחזוקה והתקציבים הגדולים שדורשים, הנושאים האלה, גם קונספטואלית, לא מצויים בידינו. אני מאוד אשמח, אם הנושא יקבל תנופה מכאן ונקבל יותר ממה שאנו מקבלים עד עכשיו, ונוכל, באמת, לפעול יותר טוב.

השר י. באמן:

אני מודה לך. אני רציתי לסכם, בכל זאת,

בנקודות הבאות: ברור, כפי שאמר מתי, שיהודה ושומרון הם חלק מארץ-ישראל והטיפול צריך להיות אחיד, בנקודה זאת.

נדמה לי, שאנו יכולים לומר כאן, שמבחינת משרד

הבריאות, השטח שאנו דנים בו כרגע, שהוא מאוכלס, חלקו ביהודים וחלקו בערבים, לא יכול להיות כן חורג. חייבים לוודא, שבאמת, תעשה פה עבודה, שתביא את הטיפול, בהקדם האפשרי, לרמת הטיפול ביתר חלקי ארץ-ישראל.

שמענו, שיש בעצם, 3 מיני בעיות שהתעוררו כאן.

בעיה אחת, שקשורה בתחום משרד הבריאות, שהוא המפקח ואצלו הידע, אבל יש קושי, כנראה, בגופים הממשלתיים, במועצות, להרים אותו. אני מדבר על כל נושא הביוט, נושא האשפות והנושאים הללו. ברור, שיכול להיות, שבעבודה מתואמת, אנו חייבים לבדוק למה המועצות המקומיות והאזוריות לא מסוגלות להרים את זה באותה הצלחה. כלומר, איזה סיוע צריך לתת להם. יכול להיות, שצריך לתת יותר סיוע מקצועי מאשר למישהו אחר. יכול להיות, שצריך לחפש את ההקצבות הכספיות הדרושות. אבל ברור, שאנו צריכים לעסוק בזה. אז אני רושם לי, לועדת המעקב של הועדה הזאת, לחפש פתרון לאותו נושא, שזאב ברקאי עורר אותו כאן. ניתן לזה גושפנקא של ועדת המעקב ולא ניתן לזה להרדם. נעסוק בעניין ובבקש ממשרד הבריאות לתת את כל הגיבוי המקצועי והיעוץ שלו. אנו ננסה להזיז זאת כך, שהמועצות האזוריות והמקומיות תוכלנה להרים את העניין, כפי שהן מרימות ביתר חלקי ארץ ישראל. ואם לא, צריך לעזור להן. אז זה נושא אחד.

נושא שני קשור בבעית התאום שהושמעה כאן בנושאים

של מתי מבקר רופא בלישוב זה או בלישוב אחר. אני מבין, שלמשרד הבריאות יש לשכה. שמענו על הלשכה ועל קידום הנושא מעבר ללשכה. אז נבקש ממשרד הבריאות, שיכניסו למחשב את הבעיה הזו וינסו לכסות, בתכנון יפה ובביצוע את ההערכות הזאת, כך שלא

ימצאו ישובים, שאין בהם ביקורים שוטפים. יש לכנות זאת כך, שתמיד יהיה משהו בסביבה הקרובה, כך שאפשר יהיה להקל על האוכלוסיה.

במקרה זה, אני מניח, שגם משרד הבינוי והשיכון וגם ההסתדרות הציונית יתנו את כל הסיוע הדרוש לגבי איפה עומדים להקים עוד איזה שהוא ישוב ואיך לתאם את הדברים. גם ענין הדרכים חשוב פה. אבל היוזמה צריכה להיות, בעצם, של משרד הבריאות, כשלושותכם עומדים הגורמים שמיוצגים כאן.

נקודה שלישית היא בענין המרכזים הרפואיים. קודם כל, צריך לדאוג, שכלום הדברים יעשו עם אמבולנסים או בשיטות אחרות ולא ימצא ישוב, שאין לו תכנית פילול מאורגנת. רשמנו לנו, בתקופת שכיתת הרופאים, שהיו בעיות מיוחדות בבקעת הירדן, שהיתה במצב די מגותק, כי אין בקרבתה שום מרכז רפואי שהיא יכולה להשען עליו. את זה, אתם יכולים לתאם ולשפר. מעבר לזה, כיהודי שידע את צפיפות בתי החולים בחלקים שונים בארץ, אני יודע, שיש שלב, שבו נצטרך להגיע, בלאו הכי, למרכזים רפואיים - אם זה באריאל לגבי השומרון ואם זה, בקרית-ארבע, לגבי אזור חברון ("הדסה" ישבה שם כבר פעם, זה מראה שאז כבר היה מקום לדברים הללו). יש מקום, ליוזמה של הממשלה, להתחיל לתכנן מתקנים מקומיים. הם יכולים להיות כגרעינים, בינתיים. אפשר לגמור זאת עם קופות החולים השונות ולתת להם את הסיוע הדרוש. ועדה זאת וועדת המעקב שלה, תהיינה מוכנות לחפש איך לתת את הסיוע הדרוש, בענין זה. צריך להחליט, מי יתן, האם זה "הדסה", או קופת חולים הכללית, או אחרת ולהתחיל להכניס אותם לאפיק כזה, שבתחילה יהיה מרכז קצת יותר עבה ממרפאה רק לשוב עצמו. אח"כ, נוביל זאת, באמצעות תרומות מתאימות לכיוון של בתי-חולים.

היות ומדובר פה בנושא הומניטארי, שבו, באמת, אין הבדל בין יהודים וערבים, יכול להיות שימצאו הרבה יהודים רחמניים וגויים רחמניים, שיהיו מוכנים גם לתרום תרומות לאותם המרכזים הרפואיים. בשלב זה צריך לחפש את הקבלן הישראלי, את קופת החולים המתאימה, שתדלק להתחיל במבצע כזה. אולי

היא גם תשיג את התרומה אח"כ.

אני מודה על הענין ומודה לד"ר אבני.

הת/78. איזרוח מאחזים: - וועדה מכינה

הנקודה האחרונה שרציתי לעורר כאן - אנו מתקרבים לשלב, שנצטרך לטפל באיזרוח של מאחזים בוספים. לאור זה, ארצה, שנקים לעצמנו ועדת משנה מכינה, שתבדוק את הדבר ותביא הצעות. אני מציע, שאורי מצד אחד ומתי מצד שני, יקבעו ביניהם עם מי שיקבע מצד משרד הבינוי והשיכון (כנראה יוסי, במקרה זה) אולי יחד עם חנן, ועדה שתעשה איזו בדיקה.

מר מ. דרובלס:

מטעם ההסתדרות הציונית, אני מציע את ד"ר צבן.

השר י. באמן:

חשוב ביותר, שגם משרד המשפטים יהיה בענין, כי אני מבין שיש הבדל בשטחים האלה כאשר צה"ל יושב בהם וכאשר צה"ל לא יושב בהם. לכן זה חיובי ביותר. זו תהיה ועדת משנה, שבזמן אותה כדי לבדוק ולהכין את השלב הבא של האזרוח.

אני מודה לכל הנוכחים. להתראות בקרוב. שנה

טובה.

הישיבה נבעלת

מצפה נטופה: - יישוב קהילתי

ממלא יושב-ראש הוועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. צפורי, י. נאמן;
היה מ. דרובלס, ש. יהלום וי. מרגלית

מ ח ל י ט י ס, בהסתמך על מדיניות הממשלה בנושאי
ההתיישבות וכפוף לחוות הדעת של מנהלת המחלקה האזרחית
בפרקליטות המדינה, בענין הבעלות על הקרקע - לאשר
כדלקמן, את הקמתו של היישוב מצפה נטופה, במקום האחזות
הנחיל שקיימת במקום: -

א. הישוב ישא אופי קהילתי;

ב. מיקומו: - בנ.צ.מ. 186/245, על הר טורעו.

ג. בתכנון הסופי יקיף הישוב 250 משפחות, כאשר בשלב אי
הוא מתוכנן ל-60 משפחות;

ד. התעסוקה בישוב תתבסס על מלאכה, תעשיה ושירותים;

ה. הישוב ישתיין למועצה האיזורית גליל תחתון ויקבל
במסגרתה שירותי חינוך ושאר שירותים ציבוריים
ומוניציפליים.

ו. את האחזות הנחיל יאזרח גרעין "הר חלוץ" המסונף
לתנועת "אמנה";

ז. האחריות הכוללת לביצוע החלטה זו מוטלת על המחלקה
להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית.

ח. הוועדה להתיישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית רושמת לפנייה כדלקמן, את הודעתו
של ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית
העולמית:

"אנחנו נעביר לרשות האנשים את ההיאחזות,
נשפר את התנאים במקום בצורה כזו, שמשפחות תוכלנה
להתקיים. הם יתחילו לתפקד במקום עד שיסכמו עם
משרד הבנוי והשכון את בניית הקבע. לגבי הקיבוץ
הדתי, שנקודה זו היתה צריכה להיות מיועדת עבור
הקיבוץ השלישי שלהם באיזור - מאחר שיש כמה בעיות
שאנו צריכים לברר בנושא של "אדמות הנציב" - סוכס,
שהקיבוץ הדתי מסכים לוותר, לעת עתה, על האחזות
הנחיל. והיה והקיבוץ הדתי יודיע למחלקה להתיישבות
שיש לו גרעין נחיל שמוכן לאזרח את הנקודה -
המחלקה להתיישבות מתחייבת כלפי הקיבוץ הדתי כי
שנה לפני שגרעין זה יעלה אנחנו נבנה את המוקד,
שהוא יהיה חלק של קיבוץ הקבע. לסכום זה הסכימו:
- הן האנשים שצריכים להתיישב במקום, הן הקיבוץ
הדתי והן הגורמים האחרים".

הת/67. עתניאל

ממלא מקום יושב-ראש הוועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י. נאמן, מ. צפורי והגבי פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטה מס. הת/56 של הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית (להלן - הוועדה להתיישבות), מיום יי בסיון התשמ"ג (22.5.83) -:

א. הוועדה להתיישבות רושמת לפנייה את הודעתה של מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, כי:-

(1) לגבי החלק המזרחי מתוך האזור כפי שהוכרז, ואשר נועד להקמתו של היישוב עתניאל - אין עליו ערר. בנוסף לכך, נרכש שטח נוסף בהמשך מזרחה. לאור זה - ניתן לבנות על פסגת ההר ועל ההמשך ממנו, שזהו כמחצית השטח שהוכרז בזמנו אדמת מדינה ונמצא בתוך צו התפיסה;

(2) יש להשאיר בתוקפה החלטה מס. הת/56 הנ"ל לגבי החלק המערבי של האזור אשר נועד לעתניאל;

ב. (1) לבטל החלטה מס. הת/56 של הוועדה להתיישבות מיום יי בסיון התשמ"ג (22.5.83) לגבי החלק המזרחי של איזור עתניאל כמפורט בסעיף א(1) לעיל, ולאפשר תחילתן של עבודות שם;

(2) להשאיר בתוקפה החלטה מס. הת/56 הנ"ל - לגבי החלק המערבי של איזור עתניאל.

הת/68. גנים בי - יישוב קהילתי

ממלא מקום יושב-ראש הוועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים מ. צפורי, י. נאמן; הי"ה מ. דרובלס, א. בראון, י. מרגלית והגבי פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ס, בהסתמך על מדיניות הממשלה בנושאי ההתיישבות, וכפוף לחוות הדעת של מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, בענין הבעלות על הקרקע - לאשר כדלקמן הקמתו של היישוב גנים בי:-

- א. היישוב יוקם בנ.צ.מ. 1795/2065, בסמוך לגנים בצפון השומרון;
- ב. היישוב יהיה בעל אופי קהילתי ובתכנון הסופי יגיע לכדי 300 משפחות.
- ג. בשלב אי מתוכנן ליישב כ-60 משפחות אשר תכנסנה למאחז הנחיל. כדי שהיישוב יתפקד באופן סביר - ישופרו בשלב זה התנאים במקום ויווספו מספר מבנים זמניים;
- ד. תעסוקת המתיישבים תתבסס על תעשיה ושירותים.
- ה. הישוב ישתייך למועצה האזורית שומרון, ויקבל במסגרת זו את כל שירותי החינוך ושאר השירותים הציבוריים והמוניציפליים.
- ו. הוועדה להתיישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, רושמת לפנייה את הודעתו של נציג משרד הבנוי והשכון כי מן הבחינה התקציבית - לא נכלל היישוב גנים בי בתכנית העבודה של משרדו, באם לא יווצרו תנאים אחרים.
- ז. האחריות הכוללת לביצוע החלטה זו מוטלת על המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית.

הת/69. גבעת לבונה

ממלא מקום יושב-ראש הוועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן והגבי פ. אלבק.

המשך הדיון נדחה.

הת/70. התיישבות בערבה: - הודעת ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית בענין מצפה שיטה, מצפה סיירים ומצפה שחרות

ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית פותח.

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטה מס. הת/62 של הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית (להלן - הוועדה להתיישבות), מיום כ"ט בתמוז התשמ"ג (10.7.83) -

א. הוועדה להתיישבות רושמת לפנייה את הודעתו של ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית כי:- סוכמו עם מערכת הבטחון מקומותיהם של מצפה שחרות ומצפה שיטים וכי המחלקה להתיישבות מתכוונת לגשת להקמתם. לגבי מצפה סירים יתקבל סיכום בקרוב.

ב. בהמשך לנייל ובהתאם לסעיפים די ו-ה' של החלטה מס. הת/62 - לאשר הקמתם של מצפה שחרות ושל מצפה שיטים.

(הנ.צ.מ. של המצפים הנ"ל - יובאו ע"י המחלקה להתיישבות, בישיבה הקרובה של הוועדה להתיישבות).

הת/71. גבעת אהוד (חירבת כרכור):- יישוב קהילתי ביוזמה פרטית

עוזר סגן שר החקלאות לענייני התיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השרים י. נאמן, מ. צפורי, הי"ה א. צור, י. מרגלית, מ. דרובלס, ז. ברקאי, א. בראון וא. בוכמן.

מ ח ל י ט י ס, בהסתמך על מדיניות הממשלה בנושאי התיישבות וכפוף לחוות-הדעת של מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, בענין הבעלות על הקרקע - לאשר עקרונית ולפי הפירוט כדלקמן, הקמתו של יישוב בשם גבעת אהוד:-

א. משרד הבנוי והשכון יבדוק את ענין הקמתו של היישוב בהתאם להחלטה מס. הת/51 ב.1. של הוועדה להתיישבות המשותפת למשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום ו' באייר התשמ"ג (19.4.83):-

(1) אם הבדיקה כאמור, תגרוור ערעור מטעם משרד הבנוי והשכון - יידון הנושא על-ידי הוועדה להתיישבות;

(2) אם לא יהיה ערעור - יש לראות בהחלטה זו אישור סופי להקמתו של היישוב;

ב. היישוב יוקם בנ.צ.מ. 155/148, על שטח של כ-1200 דונם והוא ישא אופי קהילתי;

ג. הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, רושמת לפנייה את הודעתו כדלקמן, של עוזר סגן שר החקלאות לענייני התיישבות, כי:-

(1) ישנם כל האישורים מטעם משרד הבנוי והשכון להקמת היישוב וכי כל התכניות הנוגעות בדבר מאושרות.

(2) באתר היישוב קיימת תשתית לראש השטח (המתיישבים התחילו בבניית התשתית הפנימית של היישוב);

(3) היישוב מוקם במסגרת בנייה פרטית והגרעין המתיישב אינו מבקש סיוע להקמתו - מהמוסדות המיישבים.

גרעין "אדם": - הכשרה והטיפול בו על ידי המוסדות המיישבים

הת/72.

ממלא מקום יושב-ראש הוועדה להתיישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מודיע, כי: - גרעין "אדם" אשר נאחז בשעתו באדמת מעלה אדומים מבלי לרצות להיות בתוך היישוב, ואשר התבטא בצורה לא סבירה ולא נאה לגבי מעלה אדומים - ירד מן המקום. הגרעין גם חזר בו מן הדברים שאמר ונקלט לתקופת הכשרה בכפר אדומים, עד אשר המוסדות המיישבים יחליטו מה לעשות בו.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן, הי"ה ח. פורת וי. מרגלית.

מ ח ל י ט י ס, הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית רושמת לפניה, כי:-

א. (1) גרעין "אדם" ירד מן המקום שנאחז בו במעלה אדומים ונסוג מהתבטאויותיו לגבי היישוב האמור;

(2) הגרעין עובר הכשרה בכפר אדומים;

ב. לאור המצב החדש שנוצר - נכנס גרעין "אדם" לתור הגרעינים אשר יטופלו באופן סדיר על ידי המוסדות המיישבים.

התיישבות בגליל על-ידי גרעיני עולים:-
הצהרת כוונות להקמת: א. פי-נר (אביטן אי)
ב. הר חלוץ
ג. עילוט

הת/73.

ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית מודיע, כי כפוף לתאומים וסיכומים מחייבים של הגורמים המיישבים הנוגעים בדבר, יש בכוונתו להביא בהקדם לאישורה של הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית - הצעה להקמתם של שלושה יישובים בגליל, כמפורט להלן: -

א. פי-נר (אביטן אי)

(1) היישוב יהיה קהילתי רב-שכונתי;

(2) מקום היישוב יהיה בנ.צ.מ. 164/240, ממזרח לרכסים סמוך לכפר אביטן;

(3) יאכלסו את היישוב עולים מאנגליה ודרום-אמריקה, יחד 200 משפחות ועוד כ-200 משפחות מקרית טבעון, כאשר: -

- (א) בשכונה הדרום מערבית של היישוב יהיו 85 יחידות דיור לגרעין עולים מאנגליה;
- (ב) בשכונה המרכזית יהיו 115 יחידות דיור לגרעין עולים מדרום אמריקה;
- (4) התעסוקה ביישוב תתבסס על תעשיה, שירותים וקייט.

ב. הר-חלוץ

- (1) יישוב קהילתי לעולים מארצות הברית;
- (2) מקום היישוב יהיה בנ.צ.מ. 1795/2615, מצפון לכרמיאל בחלקו המזרחי של הר-חלוץ;
- (3) היישוב מתוכנן ל-200 יחידות דיור;
- (4) התעסוקה ביישוב תתבסס על תעשיה, שירותים באיזור וקייט;
- (5) היישוב ישתיין למועצה האיזורית משגב ויקבל במסגרת זאת שירותים ציבוריים ומוניציפליים.

ג. עילוט

- (1) יישוב קהילתי;
- (2) מקום היישוב יהיה בנ.צ.מ. 1730/2360, ביו הישוב הערבי עילוט לכפר זרזיר;
- (3) הישוב מתוכנן ל-400 יחידות דיור ויוקם ביוזמת המועצה האיזורית עמק יזרעאל ובשיטת הבניה העצמית;
- (4) התעסוקה תתבסס על תעשיה ושירותים באיזור;
- (5) היישוב ישתיין למועצה האיזורית עמק יזרעאל ויקבל במסגרת זו את שירותי החינוך ושאר שירותים ציבוריים ומוניציפליים.

הת/74. ניסנית: - מחנה הכשרה לגרעונים

ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן, הייה מ. דרובלס וא. בראון.

מ ח ל י ט י ס:

א. הועדה להתיישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, רושמת לפנייה את כוונתה של המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית - להפוך את מאחז הנחל ניסנית למקום להכשרה של גרעונים. מקום ההאחזות בנ.צ.מ. 105/107, צפון חבל עזה;

ב. הוועדה להתיישבות קובעת כי הכוונה הנ"ל תובא בפניה - לדיון ואישור, לאחר שהנושא יתואם ויסוכם על דעת כל הגורמים הנוגעים לעניין.

הת/75. צופין

מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה פותחת.

בדיון משתתפים: השרים י. נאמן, מ. צפורי; הייה א. בראון, ז. ברקאי, מ. דרובלס, א. צור, ח. פורת והגבי פ. אלבק.

מ ח ל י ט י ס, להטיל על וועדה בהרכב: -

- א. מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה
- ב. עוזר שר הבטחון (לענייני התיישבות)
- ג. מנהל הפרוגרמות במשרד הבנוי והשכון

לעקוב אחרי כל העניינים הקשורים בנושא צופין ולהביא בהקדם המלצות לוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית.

הת/76. אורנית-צמרות

עוזר סגן שר החקלאות לענייני התיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר י. נאמן, הגבי פ. אלבק ומר א. צור.

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטה מס. הת/52 של הוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום ו' באייר התשמ"ג (19.4.83), להטיל על ממלא מקום יושב-ראש הוועדה, לזמן את כל הגורמים הנוגעים לעניין כדי לבחון את כל הנושאים הקשורים לאורנית-צמרות.

הת/77. פעילות שירותי בריאות הציבור ביישובים ביהודה ושומרון:
סקירה מטעם משרד הבריאות

נציגת משרד הבריאות סוקרה בפני הוועדה את פעילויות שירותי בריאות הציבור ביישובים ביהודה ושומרון.

בדיון משתתפים: השו"י. נאמן, הי"ח. פורת, ז. ברקאי, מ. דרובלס, ח. צבן והגברות פ. אלבק וע. אכני.

(פרטי הסקירה רשומים בפרוטוקול המילולי של ישיבת הוועדה).

הת/78. איזון מאחזים: - וועדה מכינה

ממלא מקום יושב-ראש הוועדה להתיישבות פותח

מחליט, להטיל על וועדה מכינה בהרכב: -

- א. יועץ שר הבטחון (ענייני התיישבות);
- ב. ראש המחלקה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית;
- ג. ראש המינהל לבנייה כפרית ויישובים חדשים במשרד הבנוי והשכון;
- ד. חיי"ח. פורת - נציג משרד המדע והפיתוח;
- ה. מנהל הקרן הקיימת לישראל;
- ו. נציג משרד המשפטים.

לבדוק את נושאי האיזון של מאחזים, ולהביא הצעות כנדון, לוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת